

Powiat Wysokomazowiecki

Powiat
Wysokomazowiecki

Uchwałą Rady Powiatu Wysokomazowieckiego 5 października 2002 r. przyjęty został herb, flaga i pieczęć powiatu wysokomazowieckiego. Rada wybrała projekt herbu o tarczy dwudzielnej niebiesko-czarną stylizowaną falą. Barwa niebieska symbolizuje zlewiska rzek Narwi, Nurca i Broku, przepływających przez te ziemie oraz ma związek z osadami wsi szlacheckich, przez stylizację odwróconego herbu szlacheckiego Abdank (Awdaniec). Kolor niebieski i zielony nawiązują także do kolorów herbu miasta Wysokie Mazowieckie będącego siedzibą powiatu. Barwa czarna jest odniesieniem do ziem uprawianych przez wieki na tym terenie. Pole dolne to kolor zielony symbolizujący tereny leśne i uprawy rolne, nawiązujący do rolniczego charakteru powiatu.

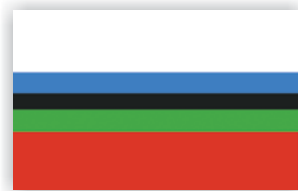
W polu górnym czerwonym znajduje się półorzeł podlaski wyłaniający, wzbijający się z tej ziemi. Szczerbiony orzeł nawiązuje do pogranicza Podlasia i Mazowsza. Symbolizuje to historię Podlasia, jako ziemi, która najwcześniej była zasiedlana polskim osadnictwem z Mazowsza właśnie na terenie naszego powiatu. Tu właśnie tworzyła się polskość Podlasia, tu Podlasie ma swoje korzenie. Półorzeł podlaski przedstawiony jest w wersji zgodnej z jego tradycyjnym wyglądem bez korony, ponieważ taki orzeł był symbolem Podlasia od początku istnienia do II wojny światowej.

W polskiej heraldyce tylko godło państwa i herb Małopolski, jako siedziby królów, miały koronę. Nasza wrażliwość na orła bez korony jest zapewne uzasadniona 45-letnim okresem komunizmu, pozbawienia godła państwa – symbolu korony. W odniesieniu jednak do herbów ziem i miast nie odnajduje to uzasadnienia.

Flaga powiatu składa się z pięciu pasów poziomych. Górny i dolny to barwy narodowe. Środkową część wypełniają kolory: niebieski, czarny i zielony, oddające barwy z herbu powiatu. Kolory są ułożone w następującej proporcji: biały (12/36 części), niebieski (5/36 części), czarny (2/36 części), zielony (5/36 części) i czerwony (12/36 części).

Pieczęć powiatu jest zgodna z instrukcją kancelaryjną określającą wygląd pieczęci. Środek wypełniają kontury herbu powiatu, w otoku znajduje się napis powiat wysokomazowiecki.

Herb, flaga i pieczęć powiatu są znakami jednoczącymi, wiążącymi tych wszystkich, których skupiają. Są to bardzo ważne elementy integrujące lokalną społeczność i budujące jej tożsamość. Wymagają one właściwej ochrony i poszanowania.

Powiat wysokomazowiecki to bardzo młoda, ale prężna struktura samorządowa. Od momentu powstania w 1999 roku powiat stale rozwija się i buduje własną tożsamość. Unikalne cechy, jakie chcemy podkreślić w działalności powiatu, to znakomite rolnictwo i przetwórstwo, bezpieczeństwo, czyste środowisko, wysoki standard życia. Ścisła współpraca społeczności lokalnej z władzami samorządowymi pozwoliła na wypracowanie modelu administracji, opartego na wzajemnym dialogu. Celami, które powiat zapisał sobie jako główne to: możliwie najlepsza obsługa interesantów, szkół i placówek ponadgimnazjalnych, szpitala powiatowego oraz utrzymanie dróg powiatowych. Pomimo szczupłości środków nasza jednostka kładzie duży nacisk na inwestycje. Dzięki dobrej współpracy z gminami i skutecznemu pozyskiwaniu funduszy udało się zrealizować wiele inwestycji. Umiejętność pozyskiwania funduszy stała się naszym atutem. Każdego roku jesteśmy laureatami pisma samorządowego „Wspólnota” w rankingu najwięcej inwestujących jednostek powiatowych w kraju. Zawdzięczamy to ludziom dobrej woli, którzy rozumieją nasze potrzeby. Wszystko to realizujemy, aby w naszym powiecie żyło się lepiej, a społeczność była usatysfakcjonowana działaniami podejmowanymi przez władze, które sama wybrała. Nasi mieszkańcy to ludzie, którzy mają poczucie własnej wartości, pracowici, odpowiedzialni, ambitni.

W celu bliższego poznania zachęcam do odwiedzin i poznania wyjątkowych ludzi i miejsc naszego powiatu.

Bogdan Zieliński
Starosta Wysokomazowiecki

W początkach polskiej państwowości, ziemie należące do powiatu wysokomazowieckiego stanowiły historyczne pogranicze Mazowsza z Rusią. W czasach I Rzeczypospolitej, tu przebiegała granica Korony i Księstwa Litewskiego. Później było to pogranicze Mazowsza i Podlasia. Pozostałości pierwszego osadnictwa mazowieckiego z początków państwa polskiego to: grodziska w Święcku Strumianach, Starych Grodzkich, Jabłonce Kościelnej. Niedawne wykopaliska doprowadziły też do odkrycia śladów wczesnosłowiańskiego osadnictwa w Gródku koło Kuczyna, w gminie Ciechanowiec. Wojny o polskość tych ziem trwały tu długo. Na skutek ciągłych walk, tereny te uległy prawie całkowitemu wyludnieniu. Nowe osadnictwo pojawiło się tu w XIII i XIV wieku z Mazowsza. Drobne rycerstwo Mazowieckie w poszukiwaniu nowych siedzib tu otrzymało nadania i zakładało gniazda rodowe zwane okolicami. Na skutek podziałów rodzinnych nastąpiło dalsze rozdrobnienie własności ziemskich, ukształtowały się wsie zamieszkałe wyłącznie lub prawie wyłącznie przez drobną szlachtę. Dzisiejsi mieszkańcy tej ziemi, to potomkowie osadników mazowieckich, którzy przybyli tu za czasów istnienia Księstwa Mazowieckiego. Dopiero w 1569 roku całe Podlasie włączone zostało do Korony. Mimo iż miasto Wysokie Mazowieckie ma już ponad 500 lat, powiat wysokomazowiecki pojawił się stosunkowo późno. Wcześniej te tereny należały do ziemi bielskiej, drohickiej i nurskiej, a następnie do powiatów supraskiego i tykocińskiego. Powiat wysokomazowiecki został utworzony przez władze carskie w 1866 roku, obejmował gminy: Klukowo, Kowalewsczyna,

Mazowieck, Piekuty, Piszczaty, Poświętne, Sokoły, Stelmachowo, i Szepietowo. Taki podział przyjęła także II Rzeczypospolita. W 1927 roku do powiatu przyłączono gminę: Dmochy Glinki (obecnie Czyżew). Po wojnie, w 1954 r. utworzono powiat łapski z obecnych gmin: Łapy, Poświętne, Sokoły, a w 1957 roku do powiatu białostockiego przemieszczono obecną gminę Tykocin. W 1975 r. zlikwidowane zostały powiaty. Utworzono województwo łódzkie. Miasto Wysokie Mazowieckie było siedzibą władz powiatowych w latach 1866–1975. Po ponad 23 letniej przerwie, nieco zmienionych granicach, znowu powrócił tu powiat, tym razem jako jednostka samorządu terytorialnego.

Obecny powiat wysokomazowiecki, istniejący od 1 stycznia 1999 roku to: miasto Wysokie Mazowieckie, miasto i gmina Ciechanowiec, miasto i gmina Szepietowo, miasto i gmina Czyżew oraz gminy: Klukowo, Kobylin Borzymy, Kulesze Kościelne, Nowe Piekuty, Sokoły i Wysokie Mazowieckie.

Powiat położony jest na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej, pomiędzy doliną górnej Narwi, a podlaskim przełomem Bugu. Swoim zasięgiem obejmuje obszar o powierzchni 1 300 km², na którym zamieszkuje ok. 63 tys. ludności. Powiat jest terenem typowo rolniczym. O wysokiej kulturze agrarnej świadczą imponujące plony, zadbane pola i łąki, estetyczne posesje i obejścia rolników. Tu w sposób szczególny przejawia się szacunek do ziemi, tradycji, symboli. Rolnictwo gwarantuje powiatowi wysokomazowieckiemu miejsce w czołówce Podlasia.

Wysokie Mazowieckie położone jest w południowo-zachodniej części województwa podlaskiego, przy drodze krajowej Zambrów – Białowieża, nad rzeką Brok – dopływem Bugu.

Niepełna dziesięcioletnie miasteczko to gmina miejska. Zajmuje powierzchnię 15 km² i jest siedzibą powiatu.

Najstarszą wzmiankę dotyczącą miasta można znaleźć w „Dokumentach Konrada” z 1203 roku, w których figuruje jako wieś Wysokie. W dokumentach końca XV wieku Wysokie pojawia się jako nazwa osady królewskiej, założonej przez Kazimierza Jagiellończyka, który nadał jej prawa miejskie w 1492 roku.

Częste zmiany właścicieli oraz burzliwe dzieje miasta hamowały jego rozwój. Za czynny udział mieszkańców w powstaniu styczniowym miasto zdegradowano do miana osady wiejskiej. W 1866 roku Wysokie Mazowieckie stało się siedzibą powiatu, pozostając jednak osadą aż do wybuchu I wojny światowej. Rangę miasta przywróciły dopiero władze niemieckie w roku 1915. Rolniczy charakter miasta powodował spowolnienie rozwoju w okresie międzywojennym. W czasie II wojny światowej Rosjanie i Niemcy niemal całkowicie zniszczyli miasto. Wiele rodzin wywieziono na Syberię. Wymordowano ludność pochodzenia żydowskiego.

Po wojnie nastąpił rozwój budownictwa mieszkaniowego. Miasto stało się ośrodkiem powiatowym, powstały zakłady pracy.

Na przełomie ostatnich lat można zauważyć prężny rozwój miasta.

Samorząd miasta przykłada dużą wagę do stanu infrastruktury technicznej. Świadczą o tym coroczne, duże wydatki budżetowe na inwestycje miejskie. Uporano się z emisją spalin do atmosfery modernizując osiedłowe kotłownie. Miasto jest też w 100% zgazifikowane i zwodociągowane. Kompleksowo modernizowane są ulice. Remontuje się i modernizuje budynki użyteczności publicznej. Wykonano remont dwóch parków miejskich. Planowany jest remont trzeciego. Miasto posiada aktualny, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który pozwala na skrócenie procedur związanych z rozpoczęciem inwestycji. By podnieść atrakcyjność terenów inwestycyjnych, została przygotowana niezbędna infrastruktura techniczna: pobudowano drogę wewnętrzną do obsługi terenów oraz wodociąg rozdzielczy, kanał sanitarny i deszczowy. Istnieje możliwość podłączenia do sieci energetycznej i gazociągowej.

W pełni wykorzystywane są możliwości pozyskiwania środków unijnych, a starania samorządu, dbającego o rozwój i podniesienie

Miejski Ośrodek Kultury

jakości życia mieszkańców, są uhonorowane licznymi i wysokimi lokatami w rankingach samorządów w kraju i województwie. Efektem tych działań jest wysoki dochód na osobę w mieście. Dzięki pozyskanym środkom wybudowano krytą pływalnię, zmodernizowano ulice oraz uzbrojono tereny inwestycyjne.

Czyste środowisko naturalne oraz wysoki poziom rolnictwa uwarunkował rozwój przemysłu rolno-spożywczego w którym dominuje przetwórstwo mleka.

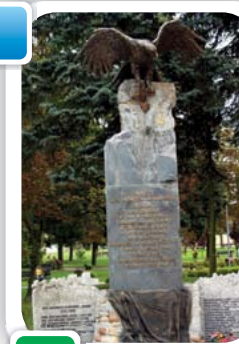
W mieście zlokalizowany jest jeden z największych zakładów przemysłu rolno-spożywczego w kraju Spółdzielnia Mleczarska „Mlekovita”. Jest to najnowocześniejsze przedsiębiorstwo tej branży w Polsce oraz największy polski eksporter produktów mleczarskich na rynki Unii Europejskiej oraz rynki wschodnie. Mieszkańcom Wysokiego Mazowieckiego zapewnia miejsca pracy, producentom mleka z okolicznych wsi – zbyt surowca.

Obecnie Wysokie Mazowieckie oprócz funkcji gospodarczych spełnia również funkcje administracyjne i usługowe dla kilku gmin w powiecie.

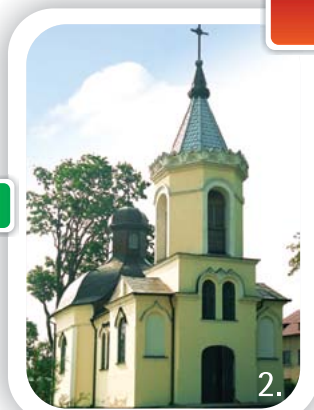
Jego atutami są: dogodne trasy komunikacyjne obok drogi krajowej Zambrów – Białowieża oraz Warszawa – Białystok, położenie w pobliżu dużych aglomeracji oraz granicy wschodniej, dobrze rozwinięta sieć usług, banków i innych instytucji, a także atrakcyjne tereny inwestycyjne.

Warto zobaczyć

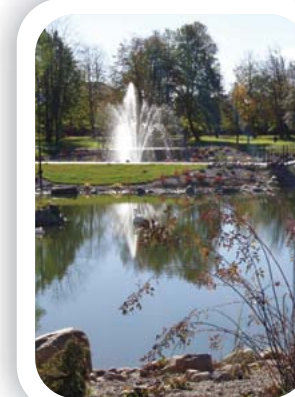
- Kościół parafialny pw. Jana Chrzciciela i Wszystkich Świętych z 1875 r. (1.)
- Kościół filialny z 1798 r. (dawniej cerkiew unicka) pierwsza budowla murowana w mieście (2.)
- Kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła (3.)
- Plebanię z 1898 r. murowaną z cegły, na planie prostokąta z dwoma gankami i werandą
- Cmentarz żydowski, do dziś zachowało się 20 nagrobków, najstarszy z 1882 r.

Pływalnia Miejska „Wodnik”

2.

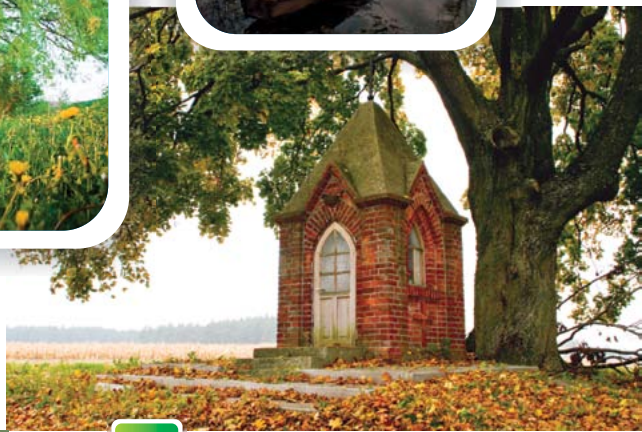
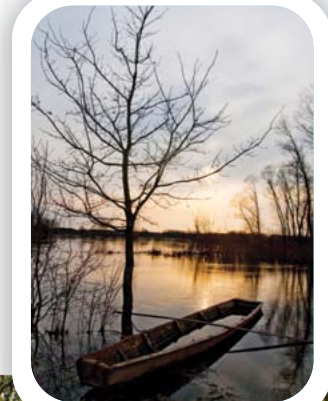

Budynek Urzędu Miasta

Ciechanowiec to jedno z najstarszych miast w Polsce Wschodniej, położone nad rzeką Nurzec, na północnym krańcu Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu i Nura. Jego liczne zabytki i pomniki przyrody, doskonałe warunki do wypoczynku i rekreacji oraz bogaty program wydarzeń kulturalnych stanowią o wielkiej wartości pod względem dziedzictwa kulturowego oraz o atrakcyjności turystycznej tego miejsca.

Unikatowe położenie geograficzne spowodowało, że od zarania dziejów był miejscem bardzo atrakcyjnym i chętnie zasiedlanym, dzięki czemu w 1429 r. uzyskał prawa miejskie. Na przestrzeni wieków był tu zamek obronny z fosą, fort ziemny, był klasztor i świątynie wielu wyznań: katolickie, prawosławne, żydowskie i protestanckie, a wśród nich nawet ariańska, ale przede wszystkim żyli tu ludzie, którzy tworzyli jedyną w swoim rodzaju, wciąż zmieniającą się mieszankę kultur i obyczajów.

Początki Ciechanowca sięgają XIII wieku. Na lewym brzegu rzeki Nurzec znajduje się starsza część miasta ze średniowiecznym układem architektonicznym rynku, barokowym kościołem i zespołem klasztorno-szpitalnym

Siedziba Urzędu Miejskiego

Warto zobaczyć

- Muzeum Rolnictwa im. księdza K. Kluka z zespołem pałacowo-parkowym i skansenem budownictwa wiejskiego (1.)
- XVIII-wieczny barokowy kościół (2.), synagogę z XVIII wieku, XIX-wieczną cerkiew prawosławną, drewniany kościół w Winnej-Poświętnej z 1696 roku oraz neogotycki kościół w Pobikrach z 1860 r.
- Dla miłośników ciekawostek godna polecenia jest, znajdująca się nieopodal Ciechanowca, największa w Polsce hodowla chilijskich alpak, a zwolennicy militariów mogą zwiedzić zbudowane ponad 60 lat temu umocnienia tworzące Linie Mołotowa.

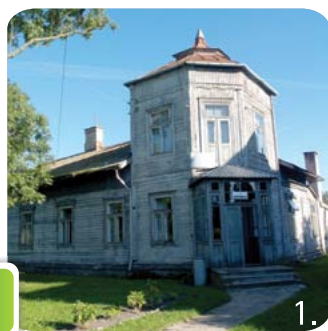
z XVIII wieku, XVIII-wieczną synagogą, cerkwią prawosławną z XIX wieku i pomnikiem księdza Krzysztofa Kluka – najwybitniejszego polskiego przyrodnika doby Oświecenia. Na prawym brzegu znajduje się Muzeum Rolnictwa z siedzibą w XIX-wiecznym pałacu hr. Starzeńskich, skansen budownictwa wiejskiego z ponad 40 obiektami drewnianymi i unikatowe zabytki techniki rolniczej, transportu wiejskiego i hodowli zwierząt. Istnieje tu największe w Europie Muzeum Weterynarii oraz Muzeum Leśne i Muzeum Pisanki.

Małowniczy charakter Ciechanowca sprawia, że każdy turysta znajdzie tu coś dla siebie. Miłośników spływów kajakowych zaurczą meandry i zakola rzeki, która jest także doskonałym łowiskiem dla wędkarzy. Natomiast bogate w runo i zwierzęta lasy są wspaniałym miejscem dla myśliwych i amatorów grzybobrania.

Dużą popularnością wśród turystów cieszą się liczne imprezy plenerowe: **Wianki na Nurcu**, **Podlaskie Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi**, **Międzynarodowy Festiwal Folkloru „Podlaskie Spotkania”**, **Podlaskie Święto Chleba**, **Zajazd Wysokomazowiecki – Szlachty Historia na Żywo** oraz **Konkurs Gry na Ludowych Instrumentach Pasterskich „Ligawki”**.

Pierwsze wzmianki o Czyżewie sięgają czasów wczesnośredniowiecznych, kiedy miejscowość była wymieniona wśród kasztelanów święckiej jako uposażenie biskupstwa płockiego. W II połowie XIII wieku wieś została zniszczona w wyniku najazdów Jadžwingów i Litwinów. Na przełomie XIV i XV wieku Czyżew został ponownie zasiedlony przez rycerzy herbu Pobóg. W 1476 roku wieś otrzymała prawo niemieckie.

W wyniku małżeństwa Anny Czyżewskiej ze Stanisławem Godlewskim, cześnikiem ziemi nurskiej, miejscowość przeszła pod koniec XVI w. w posiadanie Godlewskich, właścicieli Godlewa. Ród Godlewskich był najbardziej znanym rodem ziemi nurskiej.

1.

2.

Siedziba Urzędu Miejskiego

miejskie i został jako osada miejska włączony do gminy Dmochy Glinki, należącej do powiatu ostrowskiego.

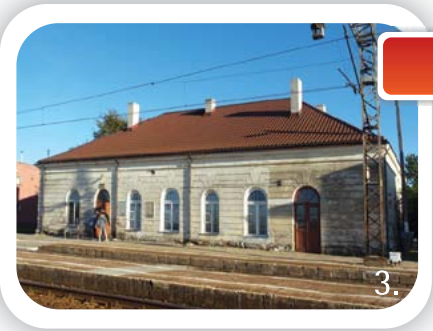
W roku 1927 gminę przeniesiono do powiatu wysokomazowieckiego. 10 września 1939 r. Czyżew zajęły wojska niemieckie, jednak na mocy układu radziecko-niemieckiego został on miastem rejonowym w Zachodniej Białorusi, a władzę do 1941 r. objęli Rosjanie. Po wojnie zniszczona i wyludniona miejscowość stała się siedzibą gminy Czyżew. W roku 1954 ówczesne władze utworzyły gromadzkie rady narodowe, likwidując dotychczasowe gminy. 1 stycznia 1973 roku zniesiony został podział terenów wiejskich na gromady i ponownie utworzono w Czyżewie gminę, tym razem o nazwie Czyżew-Osada (taka nazwa miejscowości w wykazie urzędowych nazw miejscowości pojawia się dopiero w 1980 roku).

Przeprowadzona w 1990 roku reforma samorządowa przyniosła dla Czyżewa korzystne zmiany. Nastąpił szybki rozwój miejscowości i całej gminy uwieczniony odzyskaniem praw miejskich 1 stycznia 2011 r. Przywrócona została także historyczna nazwa miejscowości: Czyżew. Gmina Czyżew rozwija się w błyskawicznym tempie. Widać to po prowadzonych inwestycjach. Kanalizacja obejmuje coraz więcej gospodarstw. Władze gminy pozyskały dotacje na budowę sieci kanalizacji sanitarnych w Czyżewie. Zmodernizowana została Stacja Uzdatniania Wody w Czyżewie. dofinansowano budowę 254 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Do rozwoju Czyżewa przyczynił się najbardziej Walenty, który w rodzinnym Czyżewie pobudował łaźnię, szpital, wagę i rozpoczął budowę nowego kościoła.

Przeprowadzenie w 1854 roku linii kolejowej Warszawa – Petersburg przyczyniło się do wzrostu liczby ludności do 1508 osób w 1860 r. W latach 1869–1874 został wybudowany nowy kościół w stylu neorenesansowym. W tym też czasie został założony, istniejący do dnia dzisiejszego, cmentarz parafialny.

W 1864 roku władze carskie wprowadziły nowy podział administracyjny, tworząc obok miast gminy wiejskie. Powstała wtedy gmina Dmochy Glinki z siedzibą władz w Czyżewie, obejmująca okolice Czyżewa. W roku 1870 Czyżew utracił prawa

3.

Zmieniają się ulice i drogi w Czyżewie i okolicznych miejscowościach gminy, przebudowano chodniki, plac w centrum i parkingi.

Gmina jako jedna z niewielu uzyskała certyfikat ISO 9001:2001, który potwierdza spełnienie międzynarodowych norm w zakresie obsługi interesantów i świadczonych usług.

Inwestycje w gminie obejmują wszystkie dziedziny życia jej mieszkańców. Został wyremontowany budynek GOK w Czyżewie. Oddano do użytku kompleks sportowy „Orlik 2012” wraz z wielotorową bieżnią oraz park rozrywki i rekreacji.

Dzięki pozyskanym funduszom stworzono dodatkowy oddział w przedszkolu w Czyżewie. Został otwarty punkt przedszkolny w Rosochatę Kościelną.

Gmina wspiera prace przy remoncie zabytkowych kapliczek z okresu powstania styczniowego na cmentarzu parafialnym w Czyżewie.

4.

5.

Czyżew jest miastem z historią. Na przestrzeni wieków powstało tu wiele ciekawych obiektów. Kilka przetrwało do dziś.

Najstarszym zabytkiem w gminie jest dobrze zachowane grodzisko wczesnośredniowieczne we wsi Święck Strumiany. To pozostałość po grodzie kasztelańskim w Święcku z XI w.

Istotny walor dla przyszłych inwestorów to duże zapotrzebowanie na pracę wśród miejscowej ludności, a także dogodne położenie terenów. Przez obszar gminy przebiegają droga krajowa Łomża – Siedlce oraz zelektryfikowana linia kolejowa Warszawa – Białystok.

Wszystkie tereny w obrębie miasta są zwolnione z opłat za wyłączenie spod produkcji rolnej.

www.umczyzew.pl

Warto zobaczyć

- Zabytkowe kościoły w Rosochatę Kościelną (2), Czyżewie (4.) i Dąbrowie Wielkiej (5.) oraz starą część cmentarza w Czyżewie
- Zabytkową zabudowę w centrum Czyżewa (1.)
- Dworzec kolejowy w Czyżewie (3.)
- Piękny dwór we wsi Brulino Koski z 1880 r.
- Synagogę z II połowy XIX w. i fragment cmentarza żydowskiego

Gmina Szepietowo leży w południowo-zachodniej części województwa podlaskiego, na pograniczu Mazowsza i Podlasia. Powstanie miejscowości Szepietowo związane jest z wybudowaniem w 1863 r. kolei Warszawa – Petersburg. Po I wojnie światowej zbudowano pierwsze zakłady pracy, m.in. prywatną cegielnię i instytucje publiczne: szkołę podstawową i pocztę. Miejscowe tereny były zasiedlane w sposób zwarty, tworząc osiedla, zwane zaściankami. Występują tu niespotykane na innych terenach Polski tzw. wsie gniazdowe, które charakteryzują się wspólnymi członami nazw i w większości jednakowymi nazwiskami mieszkańców (np. Wojny Szuby, Wojny Krupy, Wojny Piecki, Wojny Izdebnik, Wojny Pogorzeli, Wojny Wawrzyńce). Gmina zajmuje obszar 151,9 km², który zamieszkuje około 7 700 mieszkańców. Sieć osadniczą w gminie tworzy 48 miejscowości wiejskich, będących jednocześnie sołectwami.

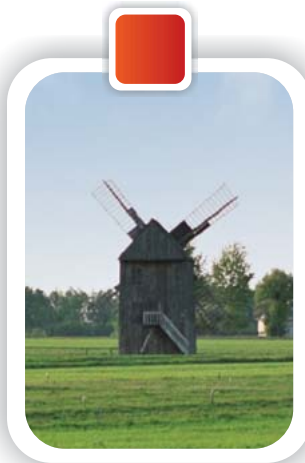
Największą miejscowością jest Szepietowo, liczące ok. 2 350 mieszkańców, będące siedzibą władz samorządowych. 1 stycznia 2010 r. miejscowość otrzymała prawa miejskie. Szepietowo ma dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną i społeczną.

Głównym miejscem działalności o charakterze kulturalnym jest Gminny Ośrodek Kultury w Szepietowie. W jego skład wchodzi gminna biblioteka oraz kawiarenka internetowa. Działa kółko plastyczne, orkiestra dęta, zespół wokalny oraz Zespół Pieśni

i Tańca „Podlasie”. W GOK jest też nowoczesna sala kinowo-estradowa na 180 miejsc, a organizowane każdego roku imprezy często mają charakter ponadlokalny.

Gmina posiada rozbudowaną i nowoczesną infrastrukturę oświatową. W jej skład wchodzi Szkoła Podstawowa oraz Publiczne Gimnazjum w Szepietowie oraz Szkoły Podstawowe w Dąbrówce Kościelnej, Dąbrowie Moczydłach, Wojnach Krupach i Wylinach Rusi. Są to nowoczesne i funkcjonalne obiekty, rozbudowywane i remontowane w ostatnich latach, umożliwiające dzieciom i młodzieży poszerzenie wiedzy i zainteresowań.

Dobrze rozwinięta jest również infrastruktura sportowa. W Szepietowie znajduje się pełnowymiarowe boisko piłkarskie z trybunami na 250 miejsc siedzących oraz kompleks boisk wybudowany w ramach programu „Moje Boisko – ORLIK 2012”. Przy Publicznym Gimnazjum w Szepietowie znajduje się nowoczesna, pełnowymiarowa hala sportowa oraz boisko piłkarskie. Przy wszystkich szkołach podstawowych funkcjonują (lub zostaną

w najbliższym czasie wybudowane) boiska sportowe, trawiaste lub o nawierzchni syntetycznej.

W gminie bardzo dobrze rozwinięte jest rolnictwo, nastawione w głównym stopniu na hodowlę bydła mlecznego. Wysoki poziom rolnictwa wynika z dobrej jakości gleb, pracowitości i fachowości rolników, a także bliskość odbiorców produktów i płodów rolnych, między innymi Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekovita” w Wysokiem Mazowieckiem.

Gmina posiada obowiązujące, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące tereny do:

- 1/ zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej 23,05 ha
- 2/ zabudowy produkcyjnej i usługowej 40,37 ha
- 3/ zabudowy usługowej 5,49 ha.

W przypadku konkretnych ofert inwestorów istnieje możliwość szybkiego uzbrojenia terenu.

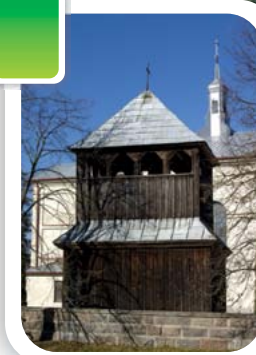
Dom Kultury w Szepietowie

Centrum Szepietowa

www.szepietowo.pl

3.

Warto zobaczyć

- Zespół kościoła parafialnego pw. św. Anny w Dąbrówce Kościelnej (projekt z 1875 r. L. Marconiego) obok drewniana dzwonnica z 1786r. (3.)
- Kościół w Szepietowie (2.)
- Remiza murowana z 1930 r. w Dąbrówce Kościelnej (1.)
- Zespół dworca kolejowego w Szepietowie
- Zespół dworski w miejscowości Szepietowo-Wawrzyńce

Gmina Klukowo znajduje się na obszarze Zielonych Płuc Polski, w bezpośrednim sąsiedztwie doliny Nurca. Tereny nadrzeczne są tu praktycznie dziewicze, w związku z tym istnieją duże możliwości do rozwoju turystyki i agroturystyki. Nurzec otaczają piękne lasy, a jego dolina objęta jest statusem obszaru chronionego krajobrazu. Występuje tam naturalna roślinność wodna, torfowiskowa i bagienna. W lasach żyją sarny, jelenie i dziki, można spotkać także łosie. Rzekę zamieszkuje raki szlachetne oraz liczne bobry, a na niebie często można zobaczyć bociana białego, a nawet czaplę białą lub bociana czarnego.

Tradycję historyczną i kulturową obszaru gminy i regionu mogą potwierdzić nieliczne, ocalałe po pożogach wojennych zabytki. Z zachowanych budynków i budowli do najciekawszych zaliczyć możemy: zespół dworsko-parkowy w Gródku z drugiej połowy XIX wieku, zespół kościoła parafialnego, pw. Zmartwychwstania Pańskiego w Kuczynie z 1893 roku, Zespół kościoła parafialnego

pw. św. Józefa Oblubieńca w Klukowie, wybudowany w latach 1833–1835 oraz Zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Wyszonkach Kościelnych, wybudowany w latach 1904–1912.

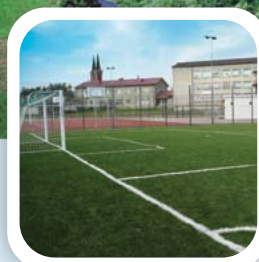
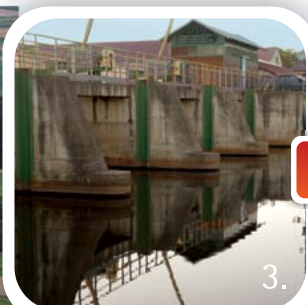
Ulubionym miejscem odpoczynku i spotkań wielu mieszkańców Klukowa jest założony w 2008 roku park z widokiem na pobliski staw.

Klukowo, to gmina typowo rolnicza. Zajmuje obszar 124 km². Zamieszkuje ją blisko 5 000 osób.

Edukacja w gminie prowadzona jest w pięciu szkołach. W 2009 r. na terenie przyszkolnym w Klukowie wybudowano „Moje Boisko-ORLIK 2012”.

Potrzeby kulturowe mieszkańców zapewnia GOK. W placówce znajdują się m.in.: stoły do gry w ping-ponga, stół bilardowy oraz sprzęt rekreacyjny. Działa prężnie Klub Seniora. Tu można uczyć się gry na gitarze i innych instrumentach. Prowadzone są zajęcia muzyczne i aerobic. Dumą Ośrodka Kultury jest zespół kołędniczy „Podlasie”, który występuje na różnych scenach od wielu lat.

www.klukowo.pl

Warto zobaczyć

- Zespół kościoła parafialnego pw. św. Józefa Oblubieńca w Klukowie z lat 1833–1835 (1.)
- zespół kościoła parafialnego, pw. Zmartwychwstania Pańskiego w Kuczynie z 1893 roku (2.)
- Próg wodny na rzece Nurzec (3.)
- Zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Wyszonkach Kościelnych z lat 1904–1912 (4.)

Gmina leży w północnej części Wysoczyzny Wysokomazowieckiej, północno-wschodnim fragmentem sięga do doliny górnej Narwi. Zajmuje powierzchnię 120 km², którą zamieszkuje 3670 osób w 40 miejscowościach.

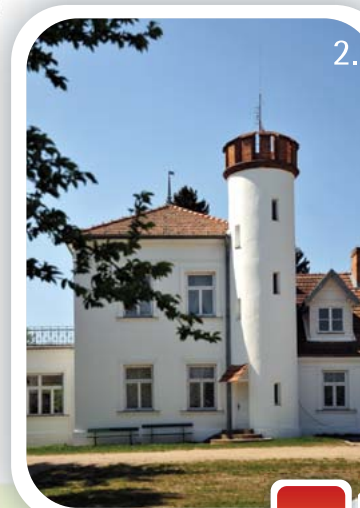
Miejscowość Kobylin założył w latach

1411–1425 potomek jaćwieski – Giedet-hen, który od księcia mazowieckiego otrzymał za zasługi 60 włók ziemi „super fluvia Ślina”, nad rzeką Śliną. W gminie występują wsie o historycznie ukształtowanych i chronionych układach osadniczych, np. w Kobylinie Borzymach znajduje się zespół wiejski o układzie ulicowym. Początki osadnictwa sięgają w. XV. Parafię erygowano w 1448 roku, w XV wieku powstało też Kurowo. Początkowo była to wieś ruska, w 1509 r. weszła w skład dóbr waniewskich, należących do Radziwiłłów. Pod koniec

XIX wieku wzniesiono dwór, rozbudowany w 1920 r. Obecnie jest siedzibą Narwiańskiego Parku Narodowego. Całość otacza rozległy park, liczący 7350 ha (obecnie do gminy należą 104 ha tego parku), przez który przepływa Kurówka.

Malowniczy krajobraz, położenie nad rzeką Narew oraz bogata flora i fauna NPN – to niewątpliwie zalety gminy. Bezcelne środowisko przyrodnicze zachęca do uprawiania turystyki, zwłaszcza krajoobrazowej. Rzeką na obszarze parku jest udostępniona do wędkowania; urozmaiceniem wypoczynku mogą być przejażdżki łódkami „pychówkami”, można też wypożyczyć łodzie i kajaki. Przy dworcu znajduje się strzeżone pole biwakowe, kładka edukacyjna, wieże widokowe, wiata i miejsce na ognisko.

Do stałego repertuaru odbywających się w gminie imprez, wpisała się Biesiada Miodowa organizowana w weekend na przełomie sierpnia / września. Można spróbować wszelkich gatunków miodu, kupić wielobarwne nektary, świece z wosku pszczelego i preparaty lecznicze z propolisu.

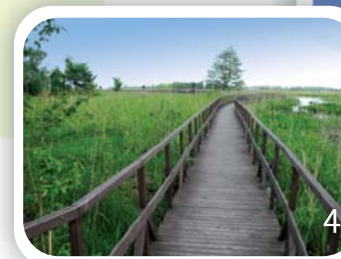

Warto zobaczyć

- Cmentarz rzymskokatolicki z kaplicą cmentarną z 1862 r. (1.)
- Zespół dworsko-pałacowy z folwarkiem w Kurowie, siedziba Narwiańskiego Parku Narodowego (2.)
- Neogotycki kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika w Kobylinie-Borzymach (3.)
- Ścieżkę edukacyjną na Narwi (4.)
- Fortyfikację ziemską w Kurowie Kolonii – fort „Koziołek”

www.kobylinborzymy.biuletyn.net

Gmina Kulesze Kościelne położona jest w północno-zachodniej części powiatu. Jej początki sięgają czasów piastowskich. Do dzisiaj zachowały się ślady osadnictwa z XI–XV wieku. Wieś Kulesze Kościelne bierze początek w latach 1421–1431. Swą historię mają też Grodzkie Stare, w średniowieczu miały gród o istotnym znaczeniu strategicznym. Do czasów obecnych zachowało się pierścieniowate grodzisko otoczone wałem, konstrukcji ziemno-drewniano-kamiennej o wysokości 14–24 m i długości 100 m. W pobliżu grodziska zwanego „Żale” znajdowało się cmentarzysko z grobami w obstawie kamiennej. Nieopodal jest podgrodzie, w którym znaleziono ślady produkcji żelaza. 31 października 1493 r. biskup łucki Jan III Andruszewicz utworzył parafię Kulesze Kościelne.

Gmina zajmuje powierzchnię 115,4 km², którą zamieszkuje w 32 sołectwach blisko 3400 osób.

Potrzeby edukacyjne zaspokaja Zespół Szkół w Kuleszach Kościelnych. To nowoczesny budynek, który w ostatnim czasie wzbogacił się o halę sportową. Zbudowano wielofunkcyjne boisko, ścieżkę botaniczną, oczyszczalnię ścieków, urządzono sale komputerowe; zainstalowano monitoring.

W budynku remizy powstało Centrum Kulturalno-Edukacyjne Wsi – miejsce integracji społeczności lokalnej.

Podstawą gospodarki gminy jest wysoko rozwinięte rolnictwo. Brak dużych zakładów przemysłowych pozwolił na zachowanie nieskażonego środowiska naturalnego. Walory krajobrazu oraz unikatowy urok obszarów leśnych czynią ten teren atrakcyjnym dla turystów szukających relaksu i odpoczynku. Na terenach podmokłych można spotkać siedliska bobrów, natomiast lasy obfitują w runo leśne.

Warto zobaczyć

- Kościół murowany w stylu neogotyckim pw. św. Bartłomieja Apostoła, zbudowany w latach 1911–1926 (1.)
- Plebanię drewnianą wybudowaną w 1874 r. (2.)
- Zabytkową zabudowę drewnianą z lat 30-tych XX w. (3.)
- Grodzisko otoczone wałem, konstrukcji ziemno-drewniano-kamiennej pochodzące ze średniowiecza (4.)

www.kuleszek.pl

Gmina położona jest we wschodniej części powiatu, zajmuje obszar 109 km² i liczy ponad 4000 mieszkańców.

Odkrywką archeologiczną we wsi Krasowo Wólka potwierdziła, że osadnictwo na tym terenie istniało od dawna. Zinventaryzowano bowiem pochówki ludzkie, a w popielcach i grobach znaleziono ozdoby i broń z brązu i żelaza.

Nowe Piekuty, zwane pierwotnie Łopienie Piekuty, zostały założone na początku XV wieku jako wieś drobnoszlachecka Piekutowskich herbu Pierzchała. Były wzmiankowane w 1676 roku w spisie wsi ziemi bielskiej.

Obszar gminy ma ukształtowanie równinne. Rosły tu dawniej lasy dębowe, czego dowodem są dęby we wsi Nowe Piekuty. Najstarszy szacuje się na ponad 900 lat. Tu też biorą początek rzeki: Ślina, Tłoczewka, Dzierża.

Na przestrzeni ostatnich lat przeprowadzono w gminie szereg inwestycji w zakresie: wykonania i modernizacji dróg, ochrony zdrowia, infrastruktury gminnej, bezpieczeństwa mieszkańców. Gmina zwodociągowana jest w 100%. Zmodernizowano stacje uzdatniania wody. Budowane są przydomowe oczyszczalnie ścieków.

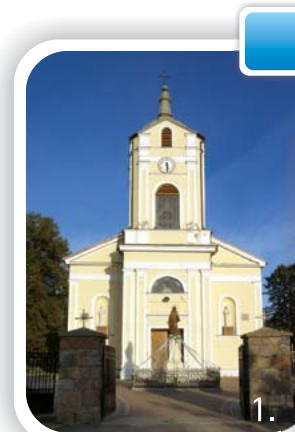
W 2008 r. w Jabłoni Kościelnej uroczyście otwarto nowe boisko „ORLIK 2012”, a w 2010 r. gmina oddała do użytkowania taki sam kompleksem sportowy w Nowych Piekutach, wyposażony dodatkowo w bieżnię lekkoatletyczną, skocznię w dal i rzutnię kulą.

Edukacja odbywa się w dwóch Zespołach Szkół w Nowych Piekutach i Jabłoni Kościelnej oraz Szkole Podstawowej w Hodyszewie, prowadzonej przez księżę pallotynów.

Warto zobaczyć

- Neogotycki Kościół w Jabłoni Kościelnej z 1868 r., wpisany do rejestru zabytków (1.)
- Sanktuarium w Hodyszewie (tu znajduje się barokowy obraz z ok. 1630 r., uznawany za cudowny); w pobliżu Krynica – miejsce objawienia się Matki Bożej i drewniany kościół wybudowany w 1881 r., który stoi nad cudownym źródłem (2.)
- Cmentarz z okresu II wojny światowej we wsi Krasowo Częstki (hitlerowcy wymordowali 273 mieszkańców); w 1946 roku wzniesiono tu kaplicę, na ścianach wypisano nazwiska osób zamordowanych i ocalałych (3.)

www.nowepiekuty.pl

Miejscowość założyli bracia Sokołowie, herbu Gozdawa. W XV wieku funkcjonowała już parafia, a przed 1471 r. zbudowano pierwszy, drewniany kościół. Na przestrzeni wieków Sokoły rozwijały się dynamicznie, dzięki atrakcyjnemu położeniu, na szlaku wiodącym z Mazowsza na Podlasie i uzyskaniu przywileju targowego, (pierwszy w 1659 r.). Tradycja miejscowych jarmarków jest tu nadal żywa. W XVII w. na skutek najazdu szwedzkiego osada została obrabowana i zniszczona. Świadectwem patriotycznych zachowań mieszkańców gminy był ich aktywny udział w powstaniu styczniowym.

Sokoły mają też swoją miejską historię. W 1827 roku, dzięki energicznym staraniom dziedziczki Sokół, Marianny z Kruszewskich Markowskiej, zostały podniesione do rangi miasta, prawa miejskie trafiły dwukrotnie, ostatnio w 1950 roku.

Historię gminy Sokoły tworzyła tak zwana szlachta zagrodowa, której potomkowie zamieszkują tu do dziś. Charakterystyczną dla historii Sokół była, licznie zamieszkująca tu, społeczność żydowska, szczególnie w okresie międzywojennym. W 1941 r. Żydzi zostali wywiezieni przez Niemców do obozu zagłady w Treblince.

Gmina Sokoły zajmuje obszar 15 557 ha, a jej sieć osadnicza składa się z 49 sołectw. Gminę zamieszkuje ok. 6500 osób, w tym w samych Sokolach 1500 osób.

Najstarszym zabytkiem jest drewniany kościół cmentarny pochodzący z 1655 roku. Jest to dawna barokowa cerkiew unicka Bazylianów z Tykocina, przeniesiona w 1833 roku. Dominującą budowlą miejscowości jest piękny kościół wybudowany w latach 1906–1912 w stylu neogotyckim. Dodatkową atrakcją jest zegar z kurantami na jednej z wież kościoła. Pięknie prezentuje się również zespół kamienic w których ma swą siedzibę urząd gminy. Dumą miejscowości jest gimnazjum i szkoła podstawowa z nowoczesnym kompleksem sportowo-rekreacyjnym i gabinetami odnowy biologicznej.

Ze względu na usytuowanie gminy w bliskim sąsiedztwie Narwiańskiego Parku Narodowego oraz jej typowo rolniczy charakter, duży nacisk kładziony jest na agroturystykę. Odwiedzający gminę mogą przemierzać szlakami rowerowymi jej ciekawy krajobrazowo teren, pływać kajakami i łódkami „psychówkami” po wspaniałych dziewiczych rozlewiskach Narwi, uprawiać turystykę bagienną, wyruszać na bezkrawe łowy z kamerą lub aparatem fotograficznym, obserwować unikatowe gatunki fauny i flory, wędkować i kosztować ekologicznych produktów.

Oazą turystyczną gminy jest Waniewo, które stanowi wspaniałą bazę wypadową dla pieszych i rowerowych wycieczek po okolicy. Istnieje tu możliwość wynajęcia łódek „psychówek” i miejsc noclegowych w prywatnych kwaterach. Główną atrakcją każdego sezonu jest tradycyjny festyn WANIEWO-ODPUST-NATURA. Niepowtarzalny nastrój festynu sprawia, że z roku na rok przybywa coraz więcej osób, chcących spędzić wolny czas na łonie natury.

Gmina stwarza przyjazny klimat dla przyszłych inwestorów. Ma nowoczesną infrastrukturę, porównywalną do najbardziej rozwiniętych gmin w Polsce. Gmina w 100% jest zwodociągowana, a mieszkańcy wsi jeżdżą po asfaltowych drogach.

Warto zobaczyć

- Kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Waniewie (1.)
- Kościół cmentarny lamus i drewnianą dzwonnice w Sokolach z 1655 r. (2.)
- Kościół neogotycki wybudowany w latach 1906–1912 (3.)
- Kładkę edukacyjną (pływające pomosty na linach) – Wniewo-Śliwno

www.ugsokolyskip.podlaskie.pl

1.

2.

3.

W pobliżu wsi Świątek Wielki znajduje się grodzisko zwane „okopem”. Był tam wczesnośredniowieczny gród kasztelański z XI w. Obszar kasztelanii święckiej sięgał do rzeki Nurzec, po południowy skraj Czerwonego Boru. Gród i kasztelania przestały istnieć na przełomie XIII i XIV wieku. W gminie osadnictwo wsi gniazdowych sięga końca XV w. Gmina jest typowym przykładem zasiedlania terenów przez całe rody, które tworzyły zaścianki szlacheckie. Przywiązanie do tradycji, pragnienie kultywowania dawnych ideałów wśród miejscowej ludności wyraziło się między innymi w aktywnej działalności organizacji narodowych podczas zaborów i w okresie międzywojennym. W czasie II wojny światowej teren gminy był ostoją dla wielu oddziałów partyzanckich Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych, a tuż po wojnie organizacji antykomunistycznych.

Obszar gminy wynosi 166 km². W jej skład wchodzi 54 sołectwa zamieszkałe przez ponad 5500 mieszkańców. Ma ona charakter typowo rolniczy. Teren jest uzbrojony w infrastrukturę techniczną. W gminie znajduje się kilka interesujących zabytków kultury i miejsc rekreacyjnych. W Tyborach Kamiance zachował się zespół dworsko-ogrodowy, zbudowany w latach 1856–1857. W sąsiedztwie dworku znajdują się stawy, które w lecie służą jako miejsce wypoczynku. W Mazurach zachował się zespół dworsko-ogrodowy z poł. XIX w.: dwór murowany, park z okazałym drzewostanem i stawem. Obiekt ten jest przykładem XIX-wiecznej architektury ogrodowej.

W Jabłonce Kościelnej na uwagę zasługuje zespół kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła. Kościół zbudowany na przełomie XIX i XX w. neoromański; kaplica grobowa; ogrodzenie cmentarne z bramą neogotycką, parterowy dom parafialny; spichlerz z początku XX w. Obiekty te stanowią jednorodny kompleks architektoniczny, wyróżniający się na tle

tradycyjnej, w większości drewnianej, zabudowy o cechach ludowych i małomiasteczkowych. W Starej Rusi znajduje się resztówka. Wraz z drewnianym spichlerzem jest pozostałością majątku drobnoszlacheckiego i ma wartość historyczną.

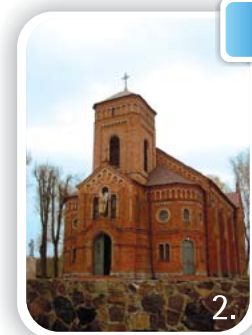
Wart uwagi jest też stary więz rozsnący na polu w pobliżu wsi Mystki-Rzym. To właśnie w tym miejscu (jak głosi legenda i przekaz starszych ludzi) miała się znajdować karczma Rzym w której to Pan Twardowski podpisał pakt

z diabłem. Obok więzu znajduje się kamień z odcisniętym ponoć kopytem diabła.

Gmina powstała 1 stycznia 1992 roku, po podziale miasta i gminy na dwie oddzielne jednostki administracyjne. Podział okazał się korzystny, bowiem od tego czasu nastąpił dynamiczny jej rozwój. To gmina typowo rolnicza. Równinne ukształtowanie terenu i dobra jakość gleb sprawiły, że rolnicy w większości nastawili się na hodowlę krów mlecznych, (MLEKOVITA) oraz opasów i trzody chlewnej. Grunty rolne przeznaczone są głównie pod uprawę zbóż, które są przeznaczone w większości na pasze dla zwierząt i kisonki dla bydła.

1.

2.

3.

4.

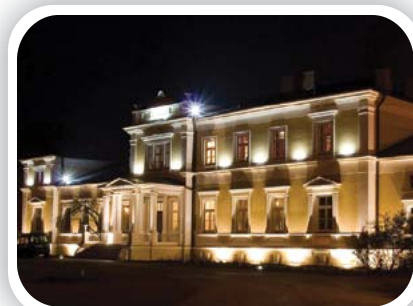
www.gminawysokiemazowieckie.pl

Warto zobaczyć

- Dawny dworek rodziny Glogerów w Jabłonce Kościelnej (1.)
- Zespół kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła w Jabłonce Kościelnej (2.)
- Grodzisko zwane „okopem” we wsi Świątek Wielki (3.)
- Cmentarz wojenny w Starej Rusi z okresu I wojny światowej (4.)
- Zespół dworsko-ogrodowy w Tyborach Kamiance z lat 1856–1857
- Zespół dworsko-ogrodowy z poł. XIX w w Mazurach

Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu powstało w 1962 r. z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Ciechanowca. Nosi imię ks. Krzysztofa Kluka, zasłużonego w dziejach miasta XVIII-wiecznego przyrodnika, jednego z pionierów nauk przyrodniczych w Polsce. Muzeum znajduje się na obszarze zespołu pałacowo-parkowego o powierzchni 20 ha, siedziba mieści się w odbudowanym po II wojnie światowej pałacu w stylu klasycystycznym, byłej siedzibie rodu Starzeńskich. Kompleks składa się z parku, pałacu, oficyny, stajni, powozowni, czynnego młyna wodnego, leśniczówki. Na teren muzeum przeniesiono kilkadziesiąt oryginalnych budynków wiejskich pochodzących z Mazowsza i Podlasia co pozwoliło stworzyć niepowtarzalny Skansen.

Integralną częścią placówki jest **Muzeum Weterynarii**, oferujące bogate zbiory o dużych walorach naukowych i dydaktycznych. Oprócz zwiedzania obiektów muzealnych istnieje możliwość uczestniczenia w plenerach malarskich oraz wypoczynku w tanich kwaterach wchodzących w skład budynków skansenu. Można także w dobrych warunkach zorganizować konferencję naukową. Atrakcją dla wycieczek są wieczorne ogniska bądź spotkania przy kominku w dworze myśliwskim. W muzeum jest 39 stałych wystaw prezentowanych w poszczególnych działach.

Dział etnograficzny - posiada największą liczbę eksponatów (11 000, z czego około 40% w ekspozycji). Są to narzędzia do uprawy roli, rybołówstwa, pszczelarstwa, pasterstwa, hodowli zwierząt, narzędzia rzemieślnicze, wyposażenie domów, sprzęt gospodarstwa domowego, narzędzia do obróbki lnu i narzędzia tkackie, pojazdy wiejskie, zabawki, tkaniny, odzież, obuwie, obrusy wigilijne i dewocjonalia. Niewątpliwą atrakcją jest otwarte w 2004 roku pierwsze w Polsce **Muzeum Pisanki**, powstałe z liczącej około 1500 eksponatów, prywatnej kolekcji państwa Ireny Stasiewicz-Jasiukowej i Jerzego Jasiuka, ofiarowane w darze ciechanowieckiej placówce. Zwiedzający mają możliwość porównać i ocenić wzornictwo ludowe na miniaturowych dziełach sztuki z różnych części Polski. Tylko tutaj można poznać sztukę zdobienia jaj z całego świata.

Dział budownictwa wiejskiego - obejmuje 44 budynki z pogranicza Podlasia i Mazowsza. W filii muzeum w Drewnowie Ziemakach stoi sprawny duży wiatrak koźlak z kompletnym wyposażeniem oraz chata z końca XIX wieku. Na terenie skansenu w dawnym zespole pałacowo-parkowym ulokowano pozostałe 41 budynków. Sprawny i pracujący młyn zbudowany w połowie XIX wieku kiedyś element zespołu. W skansenie jest 9 chat, dworek myśliwski, 2 maneże, 2 lamusy dworskie, kuźnia, bróg na siano, 3 stodoły, 3 obory, gajówka oraz spichlerze chłopskie. Budynki

skansenu otoczone są ogródkami przydomowymi, płotami plecionymi, sztachetowymi i z drągów. Ciekawa jest mała architektura: gołębnik słupowy, kapliczka, pasieka, studnia - żuraw, ubikacja wiejska „sławojka” i wędzarnia dworska.

Dział techniki rolniczej - ma bogatą kolekcję narzędzi i maszyn rolniczych udostępnianych zwiedzającym w specjalnie wybudowanym pawilonie oraz w plenerze.

Dział historyczno-artystyczny - gromadzi dokumenty związane z życiem społeczności wiejskiej oraz prace plastyczne o tematyce wiejskiej wykonane przez profesjonalnych artystów-plastyków.

Dział historii uprawy roślin - głównym zadaniem działu jest tworzenie i utrzymywanie infrastruktury przyrodniczej w skansenie: zakładanie i pielęgnacja ogródków przy wiejskich zagrodach zgodnie z ludową tradycją oraz opieka nad parkiem.

Dział historii hodowli zwierząt gospodarskich - prezentuje ekspozycje obrazujące wielowiekowy proces wykorzystania dzikich zwierząt przez człowieka, historię ich udomowienia oraz pasterstwo z terenów północno-wschodniej Polski.

Dział zielarski - największą atrakcją działu jest ogród botaniczny z około 270 gatunkami ziół i roślin leczniczych założony według opracowanego przez Krzysztofa Kluka „Rejestru roślin zdatnych do zażycia lekarskiego”.

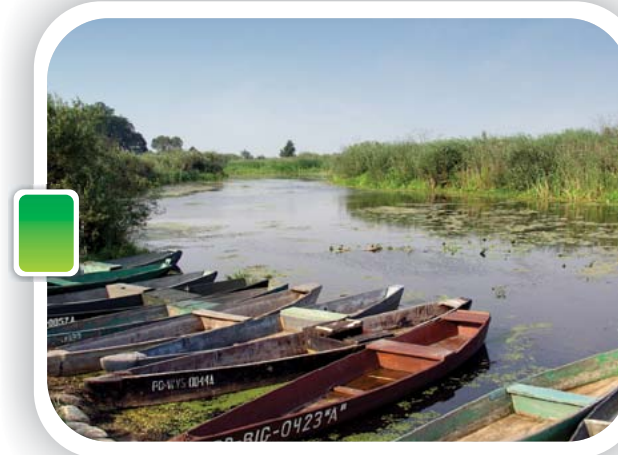
Narwiański Park Narodowy

Około cztery tysiące lat temu Narew wystąpiła z brzegów zalewając całą dolinę. Zaczęła płynąć wieloma drogami jednocześnie tworząc skomplikowany system rzeczny, prawdziwy wodny labirynt. Dziś, patrząc na rzekę z lotu ptaka, widzimy układ splątanych koryt, na przemian łączących się i rozdzielających, przypominających nieco pajęczynę.

Dolina Narwi to w pewnym sensie obszar graniczny bądź obszar wspólny. Rzeką Narew oddziela historyczne Mazowsze od ziem na wschodzie rzeki, dzisiaj zaliczanych do Podlaskiego. Łączą się tu i mieszają wpływy wieku kultury, różnych tradycji: mazowieckiej, litewskiej, białoruskiej, żydowskiej. Przy południowo-wschodnim odcinku Narwi spotkamy już prawosławne, drewniane wioski z rzeźbionymi okiennicami i ozdobnymi szczytami. Wyżej znajdziemy miejscowości, w których do dzisiaj żywa jest tradycja polskiej szlacheckiej, z zachowanymi, niestety rzadko, malowniczymi dworami. Zapewne najstarsze podlaskie miasteczko – Suraż jako jedyne zostało założone po obu stronach rzeki, ale dzieli ona je na części nieprzypadkowo nazywane „Ruską” i „Lacką”.

Jakby mało tu było zawirowań historii, rzeka Narew, dla której ochrony powstał przepiękny Narwiański Park Narodowy, wije się zygzakami, dzieli swe koryto na wstęgi, by tworzyć dziwne labirynty.

W trosce o ochronę naturalnej, bagiennej doliny rzecznej i procesów w niej zachodzących, w 1966 roku powstał (w Podlaskim najmłodszy) Narwiański Park Narodowy, nazywany też „Polską Amazonią”. Obejmuje on bagiennej dolinę Narwi na 45-kilometrowym odcinku pomiędzy Surażem i Rzędzianami. Siedziba NPN mieści się w zabytkowym dworze w Kurowie, położonym w pięknym parku, przez który przebiega ścieżka przyrodnicza „Kładka wśród bagien”. Przez NPN przebiegają dwa szlaki wodne. „Narwiański Labirynt” ciągnie się przez cały Park i zazwyczaj potrzeba 2-3 dni by go pokonać. „Kajakiem wokół Kurowa” to szlak skupiony na najciekawszych fragmentach Narwi i prowadzi obok rezydencji „Koziołek” z XVI w., położonej na bagnach oraz „zerwanego mostu” pod Kruszewem.

Symbol Parku to błotniak stawowy – drapieżny ptak gniazdujący w nadbrzeżnych trzcinach. Nad Narwią stwierdzono występowanie 203 gatunków ptaków, z których 155 to gatunki lęgowe. Roślinność zmienia się tu począwszy od koryta rzeki, w kierunku skraju doliny. W nurcie Narwi występują rośliny zakorzenione w dnie z zanurzonymi liśćmi – głównie rdestnice. W starorzeczach lub przy brzegach spotykamy rośliny o liściach pływających: grążele żółte i grzybień białe. Brzegi porastają szumiące szuwary. Specyficzne dla doliny są wilgotne łąki, olsy oraz lipowo-dębowo-grabowe lasy.

Narwiański Park Narodowy to prawdziwy wodny labirynt. Narew jak żyjący organizm tworzy sieć odnóg, równoległych i przecinających się koryt. Zapuścić się w nie to prawdziwa przygoda. Najlepiej popłynąć tradycyjną łodzią zwaną puchówką, którą steruje się przez odpychanie się od dna tyczką. Dobrze jest wziąć na przewodnika miejscowego flisaka, który zna ten labirynt jak własną kieszeń.

Zajazd Wysokomazowiecki

Powiat wysokomazowiecki to stolica polskiego zaścianka. Kultywowanie tradycji stanowi próbę przypomnienia tego, co zapomniane, pokazania tego co ciekawe, ocalenia tego, co ważne. Przywiązanie do polskości, to cechy dziedziczne mieszkańców historycznego pogranicza Mazowsza i Podlasia. Nie wolno pozwolić, by zagięły! Z tego powodu powiat wysokomazowiecki dokłada wszelkich starań, by przypominać i utrwalać tradycje naszego regionu.

W roku 2005 po raz pierwszy wysiłkiem starostwa zorganizowano **I Zajazd Wysokomazowiecki Szlachty „Historia na Żywo”**. Impreza wzbudziła ogromne zainteresowanie mieszkańców i gości. Pierwszy „Zajazd” odbył się w dwóch szczególnych miejscowościach powiatu: Kurowie i Ciechanowcu. Zamysłem pierwszej edycji był **atak na Szwedów i odbicie z ich rąk pałacu w Ciechanowcu** – to był cel pospolitego ruszenia wysokomazowieckiej szlachty.

W kolejnym roku ponownie Kurowo i Ciechanowiec były świadkami udanej próby ożywienia tradycji szlachty. Tym razem przyjęto nową konwencję swoistego spektaklu historyczno-obyczajowego. Jego fabułę zbudowano wokół swatów, obrzędów zaręczynowych i ślubnych.

Stały się one pretekstem do szerszego ukazania życia i obyczajów tych, którzy od wieków byli solą tej ziemi. Kolejne sceny rozgrywane podczas „Zajazdu” prezentowały szlachtę polską w jej tradycyjnych strojach podczas

charakterystycznych zajęć. Herbowi popisywali się sztuką fechtunku, umiejętnościami jeździeckimi i tanecznymi. Goście imprezy mogli przyrzyć się też obradom sejmiku szlacheckiego.

Dla „Gawiedzi” przygotowano także rozrywki, w które mogła się ona włączyć czynnie, dzieci uczestniczyły w zajęciach szkoły szlacheckiej, konkursach rodzinnych

i indywidualnych, a także mogły podziwiać sprawności kuglarzy i ogniomistrzów. W Ciechanowcu odbyło się

wesele szlacheckie poprzedzone swatami i zrękowinami. Publiczność miała okazję

przyrzyć się mustrze wojsk moskiewskich i pokazowi Regimentu króla

Jegomości. Były prezentacje tańców dworskich i mody siedemnastowiecznej.

Kulminacyjnym punktem zabawy była inscenizacja ataku „Moskwicinów” na gości wesel-

nych. Zaskoczeni weselnicy początkowo ulegli impetowi wroga, lecz

Wkrótce przybyli szlachcice i rozgromili napastników. Odbyła się też egzekucja – szwedzki regiment rozstrzelał ostatniego z agresorów.

III Zajazd odbył się już tylko na terenie Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu. W przeddzień, w Muzeum odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Dziedzictwo kulturowe szlachty a turystyka”. Kulminacyjnym momentem imprezy była inscenizacja wymarszu wojsk ks. Janusza Radziwiłła na Kozaków podczas powstania Chmielnickiego. W kozackiej zasadzce wystąpił Pułk Kozaków Regestrowych z Kijowa, który pod nieobecność atamana kurnego przyjechała do Ciechanowca pod dowództwem historyka – pasjonata, Aleksandra Zaremby. Osoby, które chciały odszukać swoje rodowe korzenie mogły na miejscu skorzystać z pomocy pracowników Starostwa Wysokomazowieckiego.

IV edycja Zajazdu również odbyła się na terenie Muzeum Rolnictwa. Tym razem tematem przewodnim imprezy była **historia i kultura tatarów polskich**. By przybliżyć wiedzę na ich temat, muzeum udostępniło wystawę czasową pt. „Tatarzy – Muzułmanie na ziemiach Rzeczypospolitej”. Dodatkowo podczas Zajazdu można było obejrzeć jurcję tatarską, tatarów ubranych w stroje z epoki oraz posmakować specjałów kuchni tatarskiej. Kulminacyjnym momentem imprezy była inscenizacja bitwy – napaść Turków na króla Jana III Sobieskiego. Dzięki wsparciu szlachty wysokomazowieckiej atak został odparty, a król obroniony.

W ramach V Zajazdu Wysokomazowieckiego odbyła się konferencja popularnonaukowa, w czasie której referenci ukazali najciekawsze wydarzenia czasów konfederacji na Mazowszu, Podlasiu i w Wielkim Księstwie Litewskim. Ponadto przybliżona została postać **Kazimierza Pułaskiego – bohatera dwóch narodów**. Następnego dnia w Ciechanowcu pojawili się konfederaci, wojska rosyjskie i pruskie, król Stanisław August Poniatowski i sam wódz konfederatów – Kazimierz Pułaski. W trakcie imprezy ukazano najważniejsze wydarzenia z lat 1768–1771: zaprzysiężenie konfederacji, potyczki zbrojne z Rosjanami, porwanie króla przez konfederatów. Inscenizacje historycznych wydarzeń przeplatały się z pokazami: musztry, fechtunku, tańców dworskich, ujeżdżania koni, a wszystko – przy akompaniamencie wystrzałów armatnich i salw z broni ręcznej.

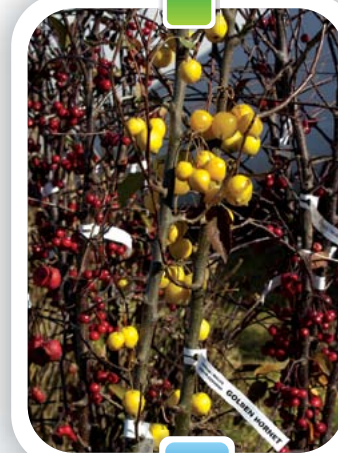
Motywy przewodnim VI Zajazdu Wysokomazowieckiego było **powstanie styczniowe** oraz uczczenie **145 rocznicy śmierci ks. Stanisława Brzóska**. Zajazd obfitował w wiele atrakcji, takich jak: strzeleckie manewry wojskowe, pokazy szermierki, pokazy tańca z epoki, konne popisy kaskaderskie oraz liczne konkursy dla publiczności. Dodatkową atrakcją była możliwość obejrzenia obozowisk wojsk zaborcy i powstańców oraz czynny udział w obławie na majora Gusta. Punktem kulminacyjnym stała się inscenizacja bitwy pod Siemiatyczami, w której udział wzięło ponad 70 walczących w strojach historycznych.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Użytki rolne w powiecie stanowią 74% powierzchni. W gminie Czyżew, Szebietowo, Klukowo, Wysokie Mazowieckie i Nowe Piekuty występują gleby o najkorzystniejszych właściwościach agrotechnicznych w skali powiatu i całego Podlasia. Największy udział gruntów ornyc posiadają gminy: Czyżew, Klukowo, Nowe Piekuty i Szebietowo. Największy udział użytków zielonych mają gminy: Kulesze Kościelne i Ciechanowiec. W strukturze zasiewów przeważają rośliny pastewne oraz zboża paszowe. Coraz większy udział stanowi kukurydza, której przeciętne wymagania glebowe sprawiają, że jest to uniwersalne źródło paszy wysokiej jakości. Cechą charakterystyczną podlaskiego rolnictwa jest czynnik ekologiczny, wynikający z czystego środowiska oraz niskiego poziomu zużycia środków chemicznych służących do ochrony i nawożenia roślin. Ma to wpływ na produkcję, przetwórstwo i eksport produktów zwierzęcych. **Powiat wysokomazowiecki to mleczne zagłębie województwa podlaskiego** w którym jest więcej bydła mlecznego niż w niejednym województwie w kraju. Produkcja żywca wieprzowego to, po bydło mleczne, drugi ważny kierunek produkcji zwierzęcej w powiecie.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szebietowie działa na terenie całego województwa podlaskiego, przy pomocy czternastu Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego. Pod różnymi nazwami **funkcjonuje od 1948 roku**. Ośrodek podlega Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Podlaskiego. Kierunki pracy Ośrodka wynikają z aktualnej polityki państwa wobec wsi i rolnictwa. Istotą działania PODR jest pomoc rolnikom w podnoszeniu poziomu życia i poprawie gospodarowania poprzez edukacyjne wspieranie procesów gospodarczych, społecznych i organizacyjnych zachodzących w gospodarstwach rolnych, środowisku wiejskim i otoczeniu rolnictwa. Ośrodek świadczy szereg usług doradczych w zakresie: rozwoju obszarów wiejskich, ekonomiki i przedsiębiorczości, nowoczesnych technologii rolniczych, wdrażania postępu biologicznego, ochrony środowiska i rolnictwa ekologicznego oraz poprawy jakości produkcji rolnej. Udziela również pomocy w dostosowaniu gospodarstwa rolnego w zakresie spełniania wymogów wzajemnej zgodności.

www.odr.pl

PODR jest organizatorem znanych w kraju wystaw, targów i pokazów związanych z rolnictwem, na które licznie przyjeżdżają wystawcy i zwiedzający. Do kalendarza imprez na stałe wpisały się: **Wiosenne Targi Ogrodnicze i Targi Pszczelarskie, Zielona Gala i Podlaskie Targi Budownictwa Wiejskiego, Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych i Dni z Doradztwem Rolniczym, Targi Agroekoturystyczne, Podlaski Dzień Kukurydzy, Targi Ogrodnicze „Jesień w sadzie i ogrodzie”**. Imprezy promocyjno-wystawiennicze organizowane przez PODR w Szebietowie są ważnym wydarzeniem w życiu rolników i z roku na rok cieszą się coraz większym zainteresowaniem wystawców i zwiedzających.

Od ponad 20 lat **PODR jest wydawcą poradnika dla rolników „Wiadomości Rolnicze”**. Miesięcznik o łącznym nakładzie 4 tys. egzemplarzy, cieszy się uznaniem i zainteresowaniem wśród rolników z całego województwa.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego stara się wychodzić naprzeciw rosnącym wymaganiom rolników. **Jest nośnikiem postępu w rolnictwie, przekaznikiem wiedzy i osiągnięć nauki do praktyki rolniczej**. Ciągłą misją Ośrodka jest świadczenie wszechstronnej pomocy rolnikom, mieszkańcom terenów wiejskich oraz przedsiębiorcom działającym w branży rolniczej.

Powiat Wysokomazowiecki znany jest z organizowania szeregu imprez kulturalno-rekreacyjnych. Są one związane przede wszystkim z tradycjami i obrzędami wsi podlaskiej. Usytuowanie dużej części uroczystości na terenie Muzeum Rolnictwa i Podlaskiego Skansenu w Ciechanowcu sprawia, że na czas ich trwania miejsce to staje się wsią podlaską, tętniącą życiem, wypełnioną po brzegi ludźmi.

Już od 22 lat w pierwszą niedzielę adwentu odbywa się tu ogólnopolski konkurs gry na instrumentach pasterskich, tzw. **Ligawki**. Jest to muzyka nawiązująca do tradycji adwentowych, szczególnie żywych w północno-wschodniej części Podlasia. Cztery tygodnie przed Bożym Narodzeniem, wraz z początkiem adwentu na Podlasiu był zwyczaj chodzenia o szóstej rano do kościoła na roraty. Podążającym do kościoła pod nogami skrzyptał śnieg i z różnych stron słychać było granie ligawek. Na podlaskich wsiach, także wieczorami, odbywały się ligawki. Po zapadnięciu zmroku instrument trzeba było namoczyć w krypie, czyli w skrzyni z wodą. Szklivo lodowe tworzące się na powierzchni powodowało, że dźwięk był bardziej donośny. W nawiązaniu do tych tradycji organizowany jest corocznie konkurs, do którego zgłaszają się zawodnicy z całej Polski.

Nieco młodszą imprezą jest **Konkurs na Palmę Wielkanocną**. Zgodnie z tradycją Wielki Tydzień rozpoczyna się Niedziela Palmową. W tym dniu, w czasie uroczystych mszy świętych, święcono w kościołach palmy, czyli ozdobione kolorowymi wstążkami gałązki wierzy. Umieszczano je w domach za obrazami o tematyce sakralnej. Innymi palmami, nie poświęconymi, uderzali

się domownicy ze słowami: „Palma bije, nie zabije, już za tydzień Wielki Dzień”. Najczęściej robiono to wczesnym rankiem. Okazji tej nie przepuścili chłopcy względem panien. Od kilku lat Muzeum Rolnictwa organizuje konkurs na najładniejszą palmę, co powoduje, że w tym dniu szczególnie wystrój przybiera Kościół Św. Trójcy w Ciechanowcu. Tam w porannej mszy biorą udział uczestnicy konkursu, którzy przynoszą ze sobą piękne, nawet kilkumetrowe, barwne palmy, przyozdobione w różnorodny sposób.

Od wielu lat na terenie skansenu organizowane są też uroczystości dożynkowe. Są to dożynki bardzo specyficzne, ponieważ nawiązują do dożynek chłopskich organizowanych dawniej na Podlasiu. Od 2001 r. impreza ta przybrała nieco szerszy charakter pod nową nazwą **Ciechanowieckiego Święta Chleba**. To wyjątkowa uroczystość związana ze specyfiką i rolniczym charakterem powiatu. Podkreśla szczególnie szacunek do ziemi, do tradycji, do symboli. Święto obchodzone jest w drugą niedzielę sierpnia. Na terenie skansenu ustawiają się stoiska, gdzie prezentowane są niezwykle wyroby piekarnicze i najładniejszy chleb okolicznościowy. Obok artyści ludowi sprzedają swoje wyroby. Tylko tu jest okazja do spotkania jednocześnie kowala, garncarza i wielu innych przedstawicieli ginących już zawodów.

Ciechanowiec znany jest z organizowania innych popularnych imprez. Należą do nich: festyn rekreacyjny **Wianki na Nurcu Noc Świętojańska**, festyn z okazji **Dnia Matki i Dnia Dziecka**, **Jarmark na św. Wojciecha**, przegląd zespołów obrzędowych, wieczór kolęd, konkursy plastyczne o różnorodnej tematyce.

Aby poznać życie, tradycje i zwyczaje naszych przodków każdy chociaż raz powinien odwiedzić Ciechanowiec i Muzeum Rolnictwa im. Ks. Krzysztofa Kluka, otoczone przepięknym skansenem podlasko-mazowieckim.

W każdą ostatnią sobotę i niedzielę sierpnia w siedzibie Narwiańskiego Parku Narodowego zabytkowym dziewiętnastowiecznym pałacu

Cykliczny charakter ma również Wojewódzki Happening Ekologiczny – **Dzień Ziemi** odbywający się w siedzibie NPN w Kurowie. Jest to impreza organizowana dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Podlasia. Jej celem jest propagowanie wśród młodzieży idei zdrowej i czystej Ziemi.

Pod koniec lipca w Waniewie, na terenie gminy Sokoły, organizowany jest **Odpust-Natura**. Oprócz licznie wystawionych straganów odpustowych ze sztuką ludową, odwiedzający mogą przejechać się po okolicy wozami konnymi i bryczkami. Dla łaknących większych wrażeń przygotowany jest spływ łódkami po rozlewiskach Narwi.

i parku w Kurowie organizowana jest **Podlaska Biesiada Miodowa**. Ideą imprezy jest promocja walorów przyrodniczych i kulturowych parku, a także produktu lokalnego i regionalnego – podlaskich miodów i specjałów kuchni regionalnej. Hodowla pszczół w Podlaskiem ma bogate tradycje. Sprzyjały temu niewątpliwie duże kompleksy leśne z dogodnymi warunkami do prowadzenia gospodarki bartnej.

Obecność dużego zakładu mleczarskiego stała się inspiracją organizowania **Ogólnopolskiego Święta Mleka**. Festyn gromadzi wielu dostawców mleka i okolicznych mieszkańców, a atrakcją są Wybory Miss Mleka i Konkurs Picia Mleka.

Rolniczy charakter regionu ukierunkowuje istniejący przemysł na dziedziny związane z przetwórstwem rolno-spożywczym i w ten sposób wpływa na pozostałe gałęzie gospodarki. Jest to związane z tradycją i bezpośrednim dostępem bazy surowcowej na terenie powiatu.

MLEKOVITA TO NAJWIĘKSZY POLSKI EKSPORTER PRODUKTÓW MLECZNYCH (1. miejsce w Rankingu Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich). Jest firmą ze 100% kapitałem polskim. Jako jedyna firma na rynku polskim została uhonorowana prestiżową nagrodą Lider Polskiego Eksportu w konkursie Wybitny Polski Eksporter organizowanym przez redakcję tygodnika „Rynki Zagraniczne”. Produkty z logo MLEKOVITY zdobyły zaufanie konsumentów krajowych i zagranicznych. Znaczna część produkcji trafia na eksport, główne rynki zbytu, to rynki niezwykle wymagające, takie jak np. państwa Unii Europejskiej, Rosja, Kanada czy Japonia. Mlekovita posiada uprawnienia na eksport wszystkich produktów i ekspozuje je wyłącznie pod własnym brandem. Mlekovita jest najdroższą marką na Podlasiu oraz najdroższą marką produktów mlecznych w kraju. (Ranking 250. Najcenniejszych Polskich Marek „Rzeczpospolita”). Marka Mlekovita to obietnica stabilności, gwarancja jakości i powszechnej dostępności produktów, to przede wszystkim satysfakcja i spełnienie oczekiwań konsumenta poprzez stałe doskonalenie i wprowadzenie innowacji, to także pełna identyfikowalność produktów i jego cech. Mlekovita posiada najnowsze laboratorium oceny surowca. Jest ono wyposażone w komputerowy system pomiaru parametrów jakościowych mleka. Firma, dbając o środowisko naturalne i najwyższą jakość wyrobów, produkuje zgodnie z wymogami ISO 9001 i ISO 14001 oraz systemem HACCP (ISO22000). Blisko 90-letnie doświadczenie, tradycja oraz sprawdzona technologia i ścisła kontrola na każdym etapie produkcji są gwarantem najwyższej jakości produkowanych wyrobów.

Sokołów SA Oddział Zakłady Mięсне FARM FOOD w Czyżewie to największy zakład przetwórstwa mięsnego w regionie. Jego historia datuje się od 1991 r. Stopniowa ewolucja i zmiany doprowadziły do obecnej formy organizacyjnej. Obecnie jest to nowoczesny zakład wykorzystujący najnowsze osiągnięcia techniczne. Szeroka

Mlekovita

Farm Food

gama produktów mięsnych (wędliny, wędzonki, wyroby podrobowe, pieczenie, pasztety) trafia zarówno na rynki krajowe, jak i zagraniczne. Zakład utrzymuje wysokie standardy ekologiczne i sanitarne, konieczne, by sprostać konkurencji krajowej i zagranicznej.

Firma STÓL POLSKI rozpoczęła swoją działalność pod koniec dekady lat osiemdziesiątych. Przez ten krótki czas, rodzinny interes przekształcił się w lidera branży produkcji oraz dystrybucji mięs i wędlin, na terenie województwa mazowieckiego. W 2000 roku został uruchomiony zakład produkcyjny w Ciechanowcu. Posiada on nowoczesną linię technologiczną, kładzie duży nacisk na skuteczną kontrolę jakości surowca przeznaczonego do przetwórstwa. Wyroby i produkty spod znaku Stołu Polskiego spełniają najostrejsze wymogi jakościowe, w tym normy UE, a także charakteryzują się staropolskim smakiem rodzinnego domu.

SMAKOWITA – Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Mięsnego w Sokolach powstało 1 maja 2003 roku na bazie zlikwidowanego zakładu Mlekovita. Zakład posiada nowoczesną linię technologiczną. Wyroby i produkty spełniają najwyższe wymogi jakościowe.

Przetwórstwo rolno-spożywcze, to również kilka mniejszych zakładów mięsnych, dziewięć nowoczesnych młynów i olejarnia. Sektor ten obsługuje w około 70% powiatowy rynek. Jest również dziedziną generującą ponad 31% dochodu osiągalnego przez jednostki prowadzące działalność i zarejestrowane na terenie powiatu.

Stół Polski

Smakowita

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Czyżewie

W skład zespołu wchodzi: LO, technikum, ZSZ, Szkoła Policealna dla Dorosłych, LO i technikum Uzupełniające dla Dorosłych, LO dla Dorosłych na podbudowie gimnazjum. Szkoła istnieje od 1 września 1996 r. Głównym inicjatorem jej powstania był ówczesny wójt Gminy Czyżew Osada, późniejszy starosta wysokomazowiecki, a obecnie poseł na Sejm RP Jacek Bogucki. Początki działalności szkoły były niełatwe. Z braku lokum zajęcia odbywały się w budynku Szkoły Podstawowej w Czyżewie. Jednak już następnym roku szkolnym rozpoczął się w nowym budynku przy ul. Niepodległości. Szkoła stopniowo zwiększała zakres kształcenia. Przybyły kolejne typy szkół: liceum ekonomiczne, technikum, szkoły policealne i uzupełniające dla dorosłych, a w 2000 r. liceum ogólnokształcące, wówczas też nastąpiła zmiana nazwy szkoły na Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych. Tworzenie nowych kierunków wychodziło naprzeciw potrzebom rynku pracy w regionie, stąd duża popularność nowej szkoły nie tylko w gminie Czyżew Osada, lecz także w gminach ościennych. Rozrastała się także baza lokalowa. W roku 2001 dobudowano kilka nowych pomieszczeń, umożliwiając naukę ponad 500 uczniom. W 2006 roku oddana została do użytku nowa hala sportowa.

Od 1999 r. szkoła nosi imię Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Tysiąclecia, urodzonego w nieodległej Zuzeli. Wokół jego postaci zbudowany jest program wychowawczy szkoły. Ważną rolę odgrywa w nim konkurs historyczny „Epoka Prymasa Tysiąclecia”, gromadzący młodzież gimnazjalną i ponadgimnazjalną z województwa podlaskiego i mazowieckiego w zmaganiach historyczno-biograficznych. Patronat nad nim sprawują m.in. Instytut Prymasowski w Warszawie, IPN, a od bieżącego roku UKSW w Warszawie.

W roku szkolnym 2010/2011 w ZSOiZ w Czyżewie kształci się blisko 400 uczniów. Szkoła dysponuje nowoczesną bazą dydaktyczną: wśród 16 pracowni znajdują się wyspecjalizowane pracownie zawodowe i pracownie przedmiotów ogólnych, ponadto nowoczesna hala sportowa i kompleks boisk sportowych. Dzięki temu, że nie ma zmianowości uczniowie wracają do domów w dogodnych godzinach.

Nauka w tej szkole to dla młodzieży szansa na powodzenie w dorosłym życiu.

www.zsoiz-czyzew.pl

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Wysokiem Mazowieckiem

Początki liceum sięgają okresu przedwojennego. Wtedy pojawiły się plany stworzenia na terenie miasta szkoły średniej. Zniweczył je wybuch II wojny światowej. W 1944 roku pod zarządem Powiatowej Rady Narodowej utworzono szkołę prywatną. Budynek w którym do dziś funkcjonuje liceum (przy ulicy Tysiąclecia 15) został oddany do użytku w 1966 roku i był to już czwarty lokal w 20-letniej historii szkoły. Zmiany organizacyjne liceum nastąpiły w r. 1991. Szkoła powróciła do nazwy Liceum Ogólnokształcące. Zrezygnowano z używania w jej nazwie imienia Bronisława Wesołowskiego. 27 września 2002 roku odbyła się uroczystość nadania szkole imienia. Patronem został Kazimierz Jagiellończyk.

Liceum Ogólnokształcące w Wysokiem Mazowieckiem to szkoła o bogatej tradycji, ukończyło ją ponad 6500 absolwentów.

Sukcesy uczniów LO w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i tematycznych oraz prezentacja szkoły i jej oferty edukacyjnej można znaleźć na stronie internetowej szkoły.

www.jagiellonczyk.org.pl

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Jarosława Iwaszkiewicza w Ciechanowcu

To szkoła z długą i piękną tradycją, a także prężnie działająca i rozwijająca się nowoczesna placówka edukacyjna, w której kształci się prawie 800 uczniów. Szkoła pochwalić się może wspaniałą młodzieżą, która osiąga sukcesy w olimpiadach przedmiotowych, konkursach i zawodach sportowych. Jej wizytówką artystyczną jest szkolny chór. O zaangażowaniu i pracy pedagogów świadczą bardzo wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych i realizowane projekty unijne. ZSOiZ stara się także stale poszerzać swą ofertę edukacyjną, dostosowując ją do potrzeb lokalnej społeczności. Dobrymi tego przykładami są klasy licealne o profilu wojskowo-sportowym oraz sześciolatnia Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych.

Obecnie w skład oferty edukacyjnej wchodzi: Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych, liceum ogólnokształcące o kierunkach: ogólny, wojskowo-sportowy, politechniczny i medyczny; technika: kucharz, technik handlowiec, technik fryzjer; Zasadnicza Szkoła Zawodowa; szkoły dla dorosłych: LO dla dorosłych (na podbudowie gimnazjum), LO dla dorosłych (na podbudowie ZSZ); Szkoły Policealne dla Dorosłych (Technik administracji, Technik rolnik).

www.zsoiz-ciechanowiec.pl

Centrum Kształcenia Zawodowego w Wysokiem Mazowieckiem

Centrum Kształcenia Zawodowego jest zespołem ponadgimnazjalnych publicznych placówek oświatowych, w skład którego wchodzi: Centrum Kształcenia Praktycznego, Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. Armii Krajowej, Technikum im. Armii Krajowej oraz szkoły dla dorosłych. Placówka rozpoczęła działalność 1 września 2002 roku. Została utworzona w oparciu o bazę dydaktyczną Warsztatów Szkolnych Zespołu Szkół Zawodowych im. S. Staszica w Wysokiem Mazowieckiem. Powstanie Centrum Kształcenia Zawodowego pozwoliło na utrzymanie w Wysokiem Mazowieckiem kształcenia w kierunku rolniczym, gdyż zmiana prawa oświatowego z 2003 roku nakładała na samorząd powiatu, konieczność likwidacji działającej w Wysokiem Mazowieckiem Filii Zespołu Szkół Rolniczych w Krzyżewie.

Wraz z utworzeniem CKZ rozpoczęto prace nad programem inwestycyjnym. Samorząd Miasta przekazał na rzecz Powiatu Wysokomazowieckiego teren po byłej kotlewni miejskiej z przeznaczeniem pod budowę obiektów na potrzeby nowej placówki. Na początku lutego 2004 roku uczniowie Centrum rozpoczęli naukę w nowo oddanym budynku dydaktycznym przy ulicy Władysława Pelca. Wkrótce potem otrzymali też do użytku nową salę gimnastyczną. Kolejnym działaniem inwestycyjnym była realizacja w 2010 roku wielofunkcyjnego boiska sportowego, przy wsparciu finansowym Ministerstwa Sportu. W 2011 roku przy udziale środków Unii Europejskiej rozpoczęto dalszą rozbudowę szkoły. Tym razem inwestycja objęła budynki dydaktyczne przeznaczone do teoretycznego i praktycznego kształcenia zawodowego. Oddanie do użytku tych obiektów przewidziane jest w dziesiątą rocznicę utworzenia szkoły, czyli 1 września 2012 roku.

Znaczącym wydarzeniem w życiu szkoły był 18 kwietnia 2009 roku – nadanie imienia Armii Krajowej oraz ufundowanie sztandaru szkoły.

Ważnym elementem w działalności szkoły było zwiększanie atrakcyjności kształcenia i dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, oczekiwań uczniów i postępu technologicznego. Tym celom służył udział w wielu projektach rozwojowych finansowanych ze środków UE. Szczególnie istotny okazał się projekt w zakresie modernizacji oferty edukacyjnej zrealizowany w 2006 roku, w ramach którego, zakupiono nowoczesne wyposażenie pracowni mechatroniki. Pozwoliło to na uruchomienie kształcenia w zawodzie: technik mechatronik.

Obecnie w szkole kształcą się blisko 400 uczniów z terenu całego powiatu. W technikum prowadzone jest kształcenie w zawodach: technik mechatronik, technik rolnik i technik pojazdów samochodowych, natomiast w zasadniczej szkole zawodowej w zawodach: rolnik, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz małej gastronomii, a także kształcą się młodociani pracownicy.

Centrum Kształcenia Zawodowego w ramach swojej działalności organizuje egzaminy potwierdzające kwalifikacje zawodowe i prowadzi szkolenia specjalistyczne, w tym też naukę jazdy kategorii B i T. W niedługim czasie oferta edukacyjna zostanie wzbogacona o szkolenie w zakresie obrabiarek sterowanych numerycznie CNC. Obok działalności dydaktycznej Centrum prowadzi też usługi w zakresie badań technicznych pojazdów.

www.ckz.xt.pl

Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Wysokiem Mazowieckiem

Narodziny szkoły przypadają na rok 1939, kiedy to w mieście powstała pierwsza średnia szkoła zawodowa o kierunku ekonomicznym i handlowym. 1 września 1975 r. ruszyła szkoła zawodowa przekształcona później w Zespół Szkół Zawodowych. 5 czerwca 1993 r. szkoła otrzymała imię Stanisława Staszica.

Od początku działalności do czasów współczesnych szkoła angażowała się w życie społeczno-kulturalne. Ciągła aktywność nauczycieli pozwala na organizowanie wielu ciekawych uroczystości i przedsięwzięć. Od lat szereg uroczystości trwale wpisało się w kalendarz imprez szkolnych. Na szczególną uwagę zasługuje udział młodzieży w Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy o Mleku i Mleczarstwie, która zdobywa laury na szczeblu krajowym. Ciekawą inicjatywą jest organizowanie od 2003 r. Międzyszkolnego Konkursu Wiedzy o Życiu, Osobowości i Nauczaniu Jana Pawła II.

Obecnie uczniowie mogą kształcić się w następujących kierunkach: technik ekonomista, technik informatyk, technik hotelarstwa, technik technologii żywności, technik budownictwa, technik elektroniki, technik usług fryzjerskich i technik organizacji usług gastronomicznych.

Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica oferuje uczniom powiatu rzetelną wiedzę i praktycznie umiejętności. Przygotowuje do dalszego kształcenia i wykonywania zawodu, inspiruje do rozwoju intelektualnego oraz udziału w życiu kulturalnym i społecznym miasta i powiatu.

www.zszwysmaz.podlasie.pl

Zespół Szkół Rolniczych im. Stefanii Karpowicz w Krzyżewie

Szkoła została założona przez Stefanię Karpowicz z jej własnych funduszy w 1913 roku. Wzorem edukacyjnym były gospodarstwa rolne i szkoły rolnicze w Szwecji i Danii. Projekt szkoły powstał według modnego w tamtych czasach stylu willi zakopiańskiej. Budowę rozpoczęto w 1911 roku. Koszt budowy wyniósł 33 tysiące rubli w złocie, nie licząc kosztu drewna z własnego majątku fundatorki. I tak powstała szkoła z internatem i zabudowania gospodarcze, które obejmowały 20 ha ziemi.

W styczniu 1913 r. rozpoczął się jedenastomiesięczny kurs rolniczy. Uczniowie pierwszego rocznika pochodzili z dziesięciu guberni, od grodzieńskiej (obecnie Białoruś) i wileńskiej (obecnie Litwa) po kielecką i płocką. Kurs rolniczy obejmował zagadnienia z ogrodnictwa, sadownictwa, hodowli, pszczelarstwa, weterynarii i miernictwa gruntów. Stefania Karpowicz prowadziła lekcje literatury, historii i języka francuskiego.

W latach 1918–1939 szkoła osiągnęła wysoki poziom kształcenia, jej produkty szły na rynek pozaregionalny, a nawet zagraniczny. Dobrze prosperowała szkółka drzewek owocowych, w planach było jej powiększenie. Niestety, wojna zniweczyła te plany.

Po wybuchu II wojny światowej i wkroczeniu Rosjan, Stefania Karpowicz musiała opuścić szkołę i tylko dobra opinia okolicznych mieszkańców i ich zdecydowana postawa uchroniły założycielkę szkoły przed wywózką w głąb Związku Radzieckiego. Do zakończenia wojny szkoła nie funkcjonowała.

W 1945 roku szkołę uruchomiono ponownie jako Państwowe Gimnazjum Gospodarstwa Wiejskiego. W 1951 roku szkołę zamknięto i przeniesiono do Karolewa koło Kętrzyna, a w jej budynku umieszczono administrację PGR. Reaktywacja szkoły nastąpiła w 1958 roku, od 1960 roku stała się ona koedukacyjna. W 1967 roku rozpoczęto rozbudowę placówki.

W 1971 roku nastąpiło otwarcie kompleksu: dwupiętrowego budynku szkolnego z salą gimnastyczną i jednopiętrowego internatu ze stołówką.

Od roku szkolnego 1974/75 w szkole uruchomiono trzyletnie Technikum Rolnicze po ZSR, a w r. 1976 utworzono Zespół Szkół Rolniczych.

W czerwcu 1981 r. szkole nadano imię Stefanii Karpowicz. W dawnym budynku szkoły urządzono Izbę Pamięci, gdzie zgromadzono pozostałe wyposażenie i przedmioty związane z założycielką szkoły,

obecnie Patronką placówki.

W 1993 r. szkoła obchodziła 80-lecie powstania połączone ze zjazdem absolwentów.

Obecnie szkoła prowadzi nauczanie w technikum i szkole policealnej. W technikum kształcą się w kierunkach: technik rolnik, technik ekonomista, technik turystyki wiejskiej, technik agrobiznesu, a w szkole policealnej: technik rolnik i technik agrobiznesu. Uczniowie zamieszceni mogą zamieszkać w internacie.

www.zsrkrzyzewo.pl

Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem

Historia leczenia szpitalnego w Wysokiem Mazowieckiem rozpoczyna się po zakończeniu I wojny światowej. W koszarach carskich zlokalizowanych przy ulicy Jagiellońskiej został zorganizowany szpital, który funkcjonował do końca września 1953 r.

W październiku 1953 r. oddano do użytku nowy, dobrze wyposażony jak na ówczesne czasy, budynek szpitala, zlokalizowany przy ul. Szpitalnej, z 230 łózkami i 4 oddziałami: wewnętrznym, dziecięcym, chirurgicznym i położniczo-ginekologicznym. Był to jeden z najnowocześniejszych szpitali powiatowych w województwie białostockim, wpisany na listę szpitali Ministerstwa Obrony Narodowej.

W 1971 r. Szpital został przekształcony, jako pierwszy w kraju, w Zespół Opieki Zdrowotnej (ZOZ) z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem, w skład którego weszły przychodnia i żłobek. Po utworzeniu województwa łomżyńskiego w struktury organizacyjne ZOZ włączono szpital i przychodnię w Ciechanowcu oraz jedenaście

gminnych i osiem wiejskich ośrodków zdrowia. W 1979 r. ZOZ utworzył Dom Pomocy Społecznej w Kozarzach.

23 września 1997 roku Zespół Opieki Zdrowotnej został przekształcony w Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SP ZOZ) z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem. Było to pierwsze w województwie łomżyńskim przekształcenie jednostki budżetowej ochrony zdrowia w samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, który uzyskał osobowość prawną. Następnie w 1998 r. przekształcono SP ZOZ w 2 odrębne samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, tj. Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem i Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Wysokiem Mazowieckiem, które działalność statutową rozpoczęły 1 stycznia 1999 r. Organem założycielskim dla obu zakładów stał się powiat wysokomazowiecki.

Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem udziela różnych świadczeń zdrowotnych: leczenie szpitalne, w zakresie oddziałów: anesteziologii i intensywnej terapii, chorób wewnętrznych z salą do intensywnego nadzoru kardiologicznego, pulmonologii, pediatrii, ginekologii i położnictwa, neonatologii, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, szpitalnego oddziału ratunkowego; świadczone są usługi pielęgnacyjne i opiekuńcze, w szpitalu w Ciechanowcu, w zakresie zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego i oddziału opiekuńczo-leczniczego oraz w zakresie długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie. Jest także ambulatoryjna opieka specjalistyczna, w zakresie poradni: ginekologiczno-położniczej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii ogólnej, gruźlicy i chorób płuc, w rodzaju rehabilitacja lecznicza, w zakresie lekarskiej ambulatoryjnej opieki rehabilitacyjnej i fizjoterapii ambulatoryjnej, w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Ponadto szpital posiada: blok operacyjny, aptekę zakładową, pracownię diagnostyki obrazowej, laboratorium analityczne z pracownią serologii transfuzjologicznej, laboratorium mikrobiologiczne, pracownię badań wysiłkowych, pracownię endoskopową, własny transport sanitarny.

Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem w 2009 roku uzyskał certyfikat zgodności z normą ISO 9001:2008 w zakresie usług medycznych oraz ISO 14001:2004 w zakresie zarządzania środowiskowego.

www.szpitalwysmaz.pl

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej

Historia straży pożarnej w Wysokim Mazowieckim sięga czasów zaborów. W 1898 roku utworzono ochotniczą straż pożarną. Na jej bazie w 1951 r. powstały struktury Zawodowej Straży Pożarnej. Przez dziesięciolecia straż pożarna zapewniała bezpieczeństwo mieszkańcom miasta i okolic, chroniąc ich przed żywiołem ognia, przez co na trwale wpisała się w historię tego regionu. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wysokim Mazowieckim (KP PSP) została utworzona w 1999 roku w ramach nowopowstałych struktur Państwowej Straży Pożarnej. W trakcie reformy administracji kraju przejęła tradycje i zadania realizowane wcześniej przez Komendę Powiatową Straży Pożarnych, Komendę Rejonową Straży Pożarnych, a następnie Komendę Rejonową Państwowej Straży Pożarnej. Rejon działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wysokim Mazowieckim obejmuje swoim zasięgiem powiat wysokomazowiecki.

W latach 2000–2010 na terenie powiatu odnotowano ponad 6600 interwencji jednostek ochrony przeciwpożarowej. W tym okresie strażacy ugasili prawie 2000 pożarów, a także zlikwidowali ponad 4600 innych miejscowych zagrożeń.

Do podstawowych zadań Komendy Powiatowej PSP należy: organizowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) na szczeblu powiatu, rozpoznawanie zagrożeń, organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych, likwidacja miejscowych zagrożeń, wykonywanie pomocniczych, specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych, kształcenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności, nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych. Na obszarze działania Komendy Powiatowej PSP w Wysokim Mazowieckim funkcjonuje jedna Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP w Wysokim Mazowieckim oraz 75 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zrzeszających ponad 2000 strażaków ochotników, w tym 13 jednostek OSP włączonych w struktury KSRG. W strukturach PSP powiatu pełni służbę 46 strażaków i jest zatrudnionych 2 pracowników cywilnych.

W ostatnich latach zmodernizowano strażnicę. Lata 2000–2010 to okres dynamicznego rozwoju i sukcesywne doposażenie Komendy Powiatowej PSP w Wysokim Mazowieckim w nowszy i bardziej wydajny sprzęt specjalistyczny. W tym okresie pozyskano 8 samochodów pożarniczych (3 ratowniczo-gaśnicze, 1 podnośnik hydrauliczny, 2 operacyjne, 1 terenowy, 1 osobowo-dostawczy). Zakupiono wiele nowoczesnego sprzętu i urządzeń ratowniczych (ratownicze zestawy hydrauliczne, ubrania gazoszczelne i zaizolowane, aparaty ochrony dróg oddechowych, pił i agregaty prądotwórcze, itp.). Strażacy mają w 100% zapewnione umundurowanie i sprzęt ochrony osobistej. Wartość pozyskanych samochodów i wyposażenia technicznego to blisko 3 miliony złotych.

Powiatowy Urząd Pracy w Wysokim Mazowieckim

Dynamiczny rozwój służb zatrudnienia nastąpił po 1989r., kiedy powstały Rejonowe Biura Pracy. W 1990 roku Zarządzeniem Wojewody łomżyńskiego jako wydział Urzędu Wojewódzkiego powołano Rejonowe Biuro Pracy w Wysokim Mazowieckim. W wyniku dalszej reorganizacji w tym samym roku Rejonowe Biuro Pracy zostało włączone w strukturę Urzędu Rejonowego. Od 1 stycznia 1993 Rejonowe Biuro Pracy zostało przekształcone w Rejonowy Urząd Pracy i publiczne służby zatrudnienia stały się rządową administracją specjalną podległą pod wojewódzki i krajowy urząd pracy.

W wyniku reformy administracyjnej kraju w 1999 roku Rejonowy Urząd Pracy został przekształcony w Powiatowy Urząd Pracy, funkcjonujący w strukturach rządowej administracji specjalnej, a od 2000 roku stał się jednostką samorządową wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. Tym samym samorząd powiatowy przejął wszystkie zadania z zakresu zatrudniania i przeciwdziałania bezrobociu oraz odpowiedzialność za kształtowanie lokalnego rynku pracy. W 2010 roku w strukturze Powiatowego Urzędu Pracy utworzono Centrum Aktywizacji Zawodowej, którego zadaniem jest efektywna realizacja usług i instrumentów rynku pracy.

W 2010 r. Powiatowy Urząd Pracy obchodził jubileusz 90-lecia powołania publicznych służb zatrudnienia na mocy

Dekretu Naczelnika Państwa Polskiego Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz 20-lecie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia w III RP.

W latach 1990–2010, w efekcie zaangażowania środków finansowych Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz współpracy z samorządami, pracodawcami i innymi instytucjami rynku pracy, w oparciu o dostępne instrumenty – zaktywizowano 12 637 osób bezrobotnych. Utworzo

zono 3568 miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych, przeszkolono 2434 osoby, 3504 osoby odbyły staż zawodowy. Najbardziej efektywną formą okazały się pożyczki i dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, którą uruchomiło 551 bezrobotnych. Ok. 70% tych osób prowadzi działalność do dzisiaj, a 20% spośród nich tworzy miejsca pracy. Znaczącym i skutecznym wsparciem dla przedsiębiorców jest refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy. W ramach tego wsparcia utworzono 254 miejsca pracy.

Zadania z zakresu polityki rynku pracy realizuje 24-osobowa wykwalifikowana kadra z wieloletnim doświadczeniem, 90% pracowników posiada wykształcenie wyższe, 30% ukończyło studia podyplomowe.

Wysokie Mazowieckie, ul. 1 Maja 8
www.pup-wysokiemazowieckie.pl

Powiatowe Centrum Pomocy w Wysokim Mazowieckim

To jednostka organizacyjna powołana w 1999 roku do realizacji zadań zleconych przez powiat w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

PCPR organizuje opiekę w rodzinach zastępczych dzieciom z terenu powiatu, szkoli rodziny zastępcze niespokrewnione, udziela im wsparcia w postaci socjalnej oraz poradnictwa rodzinnego.

Z uwagi na działalność ukierunkowaną na rzecz niepełnosprawnych, w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami” wiele szkół na terenie powiatu częściowo lub całkowicie przystosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych. W latach 2004–2009 na realizację projektów w tym zakresie, szkoły otrzymały dofinansowanie w kwocie 422 470 zł. Również w ramach tego Programu utworzono 6 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych. W tym samym okresie ze środków PFRON utworzono 18 stanowisk pracy. Do końca 2010 r. ze środków PFRON dofinansowano likwidację barier architektonicznych zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Dzięki środkom PFRON osoby niepełnosprawne korzystają z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, zakupu środków pomocniczych, przedmiotów ortopedycznych, sprzętu rehabilitacyjnego, a także mają możliwość uczestnictwa w imprezach integracyjnych organizowanych na terenie powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokim Mazowieckim od 2008 roku realizuje projekt systemowy „Aktywizacja zawodowa szansą dla osób korzystających z pomocy społecznej”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Celem ogólnym projektu jest umożliwienie powrotu do życia społecznego osobom bezrobotnym, poszukującym pracy, będącym w wieku aktywności zawodowej i korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach projektu w latach 2008–2010 wsparciem objęto 253 osoby. Uczestnicy projektu skorzystali ze wsparcia psychologicznego, doradztwa zawodowego, aktywnego poszukiwania pracy, pośrednictwa pracy oraz szkoleń /

kursów m.in. w takich kierunkach jak: prawo jazdy kat. B, kat. C, kat. C+E, obsługa komputera, operator wózków jezdniowych, sprzedawca (kasy fiskalne), florystyka, podstawy księgowości, językowe i inne. W wyniku udziału w projekcie uczestnicy nabyli umiejętności poruszania się po rynku pracy, jak również nastąpiło przełamanie niechęci do pracy. Po raz pierwszy zostanie uruchomiony Punkt Doradzo-Konsultacyjny, w którym uczestnicy projektu i mieszkańcy powiatu będą mogli skorzystać z bezpłatnych porad prawnych i psychologicznych.

Na terenie powiatu wysokomazowieckiego funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej, utworzone w 2006 r., których działalność jest dofinansowana ze środków PFRON i z dotacji starostwa powiatowego. Ogółem do obu placówek uczęszcza 95 osób niepełnosprawnych po 16 roku życia z terenu powiatu wysokomazowieckiego oraz powiatów białostockiego i bielskiego.

Zajęcia w WTZ prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Natura” odbywają się w Kozarzach oraz w placówce zamiejscowej w Wysokim Mazowieckim. Uczestnicy odbywają kompleksową rehabilitację zawodową, społeczną i leczniczą. Codzienne spotkania z rówieśnikami pozwalają na nawiązanie przyjaźni oraz rozwijanie zainteresowań i umiejętności poprawiających funkcjonowanie w środowisku.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Starych Raciborach, to placówka prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy „Szansa” w Witowicach. Zajęcia warsztatowe odbywają się w pracowniach: wikliny, gospodarstwa domowego, papieru, techniczno-stolarskiej i ogrodniczej. WTZ prowadzi muzykoterapię czynną i bierną oraz terapię z wykorzystaniem inscenizacji teatralnych. Wymiernym efektem terapii jest kółko artystyczne, które przygotowuje spektakle i przedstawienia na różnego rodzaju imprezy wewnętrzne, ale także reprezentuje WTZ na przeglądach, konkursach i imprezach integracyjnych w środowisku.

www.pcpr.info-sat.pl

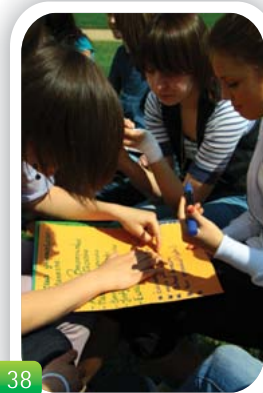
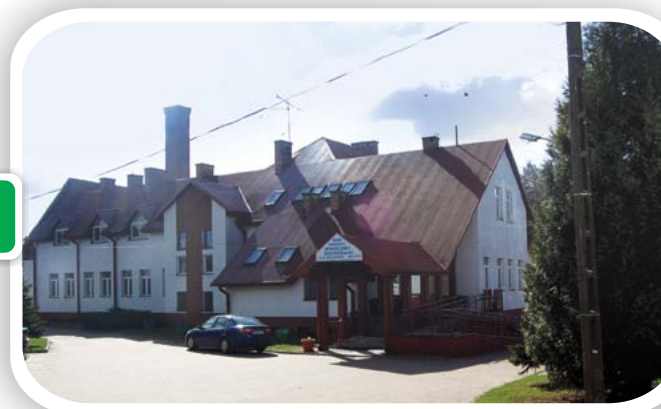
Dom Pomocy Społecznej w Kozarzach

Dom Pomocy Społecznej w Kozarzach jest jednostką organizacyjną powiatu wysokomazowieckiego. Od roku 1979 funkcjonował jako Państwowy Dom Rencisty i Emeryta, w którym przebywało jedynie 18 osób. Placówka funkcjonowała w budynku dawnej szkoły wiejskiej i warunki lokalowe nie pozwalały na przyjęcie większej liczby mieszkańców. W roku 1991 rozpoczęto budowę nowego ośrodka i od września 1994 roku w nowo wybudowanym obiekcie rozpoczął funkcjonowanie Dom Pomocy Społecznej o zasięgu ponad lokalnym.

Obecnie Dom Pomocy Społecznej w Kozarzach przeznaczony jest dla osób dorosłych, niepełnosprawnych intelektualnie. Przebywa w nim 114 mieszkańców. DPS zapewnia kompleksowe usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające, a także rehabilitację, rekreację i miły wypoczynek w otoczeniu przyrody. Całodobowe usługi opiekuńcze świadczą wykwalifikowani opiekunowie oraz pielęgniarki. Dom umożliwia mieszkańcom udział w terapii zajęciowej i rehabilitację. Dom Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom pomoc lekarzy specjalistów, aktywizację oraz pomaga w realizacji potrzeb religijnych i kulturalnych. Do dyspozycji mieszkańców są również: biblioteka, świetlica, sala do ćwiczeń oraz kort tenisowy, co umożliwi przyjemne spędzenie wolnego czasu i rekreację. W przyległym do obiektu lesie znajdują się dobrze wyposażone domki wypoczynkowe, z których mogą korzystać goście oraz mieszkańcy innych domów pomocy społecznej.

Corocznie organizowany jest przegląd Zespołów Artystycznych Osób Niepełnosprawnych, który cieszy się dużym zainteresowaniem. Uczestniczą w nim osoby niepełnosprawne z domów pomocy społecznej z całego regionu.

Dom Pomocy Społecznej w Kozarzach znajduje się w odległości zaledwie 3 kilometrów od Muzeum Rolnictwa im. Ks. K. Kluka w Ciechanowcu, co stanowi dodatkową atrakcję dla mieszkańców Domu i osób odwiedzających. Dom położony jest w pobliżu malowniczej rzeki Nurzec, okolicznych łąk i lasów.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wysokiem Mazowieckiem

Założona została w 1973 roku. Swoją działalnością obejmuje miasto i gminę Wysokie Mazowieckie, Czyżew, Kobylin Borzymy, Kulesze Kościelne, Nowe Piekuty, Sokoły, Szepietowo. Jej celem jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka, terapii zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, pomoc uczniom w dokonywaniu kierunków kształcenia, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów, prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów i rodziców oraz nauczycieli, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny oraz wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły.

Do zadań poradni należy m.in. wydawanie opinii w sprawach wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełnienia obowiązku szkolnego, pozostawienie ucznia kl. I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie, udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki, zwolnienia ucznia z wadą słuchu lub głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego.

W poradni organizowane są zespoły orzekające o: potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, w tym zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim; potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka; potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ciechanowcu

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna powstała w 1983 roku jako Poradnia Wychowawczo-Zawodowa. Po przekształceniu jej nazwy w 1993 r., zakres zadań nie zmienił się i nadal pozostała publiczną placówką oświatową. Od roku 1997 organem prowadzącym poradnię jest Rada Powiatu Wysokomazowieckiego. Nadzór pedagogiczny sprawuje Podlaski Kurator Oświaty w Białymstoku. Poradnia obejmuje opieką psychologiczną, logopedyczną i pedagogiczną miasto i gminę Ciechanowiec oraz gminę Klukowo. Działaniami dydaktyczno-wychowawczymi wspiera 12 placówek – w tym przedszkola, oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne i sprawuje opiekę nad 3025 uczniami. Kadre pedagogiczną poradni stanowią: dyrektor (psycholog), logopeda, dwóch pedagogów oraz dwóch pracowników administracyjnych. Wielospecjalistyczną diagnozę dziecka w poradni wspiera społecznie miejscowy lekarz medycyny rodzinnej.

W 1999 r. Rada Powiatu Wysokomazowieckiego sfinansowała zakup wysokiej klasy sprzętu komputerowego, który był innowacyjną formą prowadzenia badań i terapii. Ponadto placówka dysponuje bogatym księgozbiorem z literaturą specjalistyczną, która stanowi

ważne merytoryczne wsparcie dla nauczycieli i rodziców korzystających z usług poradni.

W roku 2008 organ prowadzący przydzielił poradni nową bazę wraz z wyposażeniem, co daje możliwość świadczenia profesjonalnych usług na dobrym poziomie.

Poradnia działa w oparciu o Statut, który określa jej cele i zadania oraz sposób wykonywania tych zadań, z uwzględnieniem potrzeb osób korzystających z pomocy poradni, określa formy pracy i współpracy z placówkami oświatowymi oraz instytucjami działającymi na rzecz dzieci i ich rodzin. Pracownicy poradni zgodnie ze swoimi zdaniami statutowymi obejmują opieką i pomocą specjalistyczną przede wszystkim dzieci i młodzież w wieku od urodzenia do 25 roku życia. Największą grupą odbiorców usług poradni stanowią uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów oraz dzieci w wieku przedszkolnym. Wiąże się to z ujawniającymi się w tych okresach życia trudnościami adaptacyjnymi, brakiem dojrzałości szkolnej, problemami związanymi z nauką szkolną, okresem dojrzewania oraz podejmowaniem decyzji w sferze wyboru dalszej drogi kształcenia.

Zarząd Dróg Powiatowych w Wysokiem Mazowieckiem

Zarząd Dróg Powiatowych w Wysokiem Mazowieckiem został powołany 4 stycznia 1999 r. przez Zarząd Powiatu Wysokomazowieckiego. ZDP jest jednostką budżetową powiatu wyposażoną w majątek przekazany przez Dyрекcję Okręgową Dróg Publicznych w Białymstoku i Wojewódzką Dyрекcję Dróg Miejskich w Łomży (drogi na terenie miasta Wysokie Mazowieckie i Ciechanowiec).

Zarząd Dróg Powiatowych w imieniu Zarządu Powiatu zarządza i administruje siecią 594,060 km dróg powiatowych na terenie 10 gmin.

Podstawowym zadaniem ZDP jest utrzymanie sieci drogowej i zapewnienie uczestnikom ruchu drogowego bezpiecznego korzystania z dróg oraz przygotowanie i nadzór nad realizacją inwestycji drogowej. Zadania w zakresie bieżącego utrzymania dróg ZDP realizuje przez Sekcję Patrolovo-Remontowe w Ciechanowcu i Czyżewie oraz Sekcję Drogowo-Mostową w Wysokiem Mazowieckiem.

ZDP dysponuje 25 jednostkami transportowymi (samochody, ciągniki rolnicze i przyczepy) oraz 50 jednostkami sprzętowymi, w tym 40 jednostkami sprzętu „drobnego”.

ZDP ma dość dobre zaplecze warsztatowe i garażowe oraz posiada place składowe materiałów drogowych w Wysokiem Mazowieckiem, Ciechanowcu i Czyżewie.

ZDP nałożone przez Zarząd Powiatu zadania realizuje w zdecydowanej większości siłami własnymi, korzystając z jednostek zewnętrznych tylko przy zimowym utrzymaniu dróg.

Od powstania Zarządu Dróg Powiatowych do końca 2010 r. przebudowano 220,9 km dróg powiatowych i 5 mostów za łączną kwotę 87 milionów zł. Na zadania te powiat wysokomazowiecki pozyskał 34,1 mln zł środków finansowych zewnętrznych oraz 22,6mln. zł środków finansowych z gmin.

Z sieci 594,06 km dróg powiatowych na koniec 2010 roku było 498 km (83,8%) dróg o nawierzchni bitumicznej, 51 km dróg o nawierzchni powierzchniowo utwardzonej, 12 km dróg z nawierzchnią brukowcową oraz 33 km dróg z nawierzchnią nie utwardzoną (żwirowe, gruntowe).

CIECHANOWIEC 18-230

Restauracja i pensjonat „Astoria”

20 miejsc noclegowych
Plac 3 Maja 4, tel. 86 277 21 38
gsm 604 077 814

Ośrodek Wypoczynkowo-Sportowy Nad Zalewem

99 miejsc noclegowych
ul. Stadion 1
tel. 86 277 31 32, 277 14 06
gsm 608 436 130
www.nadzalewem.neostrada.pl

Noclegi Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka

ok. 40 miejsc noclegowych
ul. Pałacowa 5
tel. 86 277 13 28
muzeum.rol@wp.pl
www.muzeumrolnictwa.pl

Gospodarstwo Agroturystyczne

A. i W. Tryniszewscy
Łempice 43, tel. 86 277 69 12
gsm 696 802 200
www.lempice.webpark.pl

Gospodarstwo Agroturystyczne

„Na Skarpie” D.i B. Młynarczukowie
Wojtkowice-Glinna 26
tel. 86 277 26 80, gsm 694 618 790
www.naskarpie.pl

Gospodarstwo Artystyczno-Ekologiczne „Słoneczna Osada”

P. Krawczyk Kozarze 44
tel. 86 277 17 77
ekoartt@wp.pl, www.ekoartt.priv.pl

Kwaterna nad Bugiem**D. i J. Fabisiak**

Wojtkowice-Glinna 27
www.kwateranadbugiem.pl
tel. 86 277 19 48
gsm 600 157 445

Noclegi i Restauracja „Szczesny”

ul. Mickiewicza 2, ul. Wierzbowa 17
tel. 86 277 39 81
gsm 600 332 817
michalscy@autograf.pl
www.szczesny.onfo.pl

SOKOŁY 18-218

Pokoje gościnne:

Hryc Wanda, Jeńki 97, tel. 86 47 64 617
(gospodarstwo agroturystyczne)

Szyszko Barbara, Jeńki 102

tel. 86 71 51 777

Dziejma Maria, Waniewo 21a

tel. 86 47 64 787

Dziejma Teresa, Waniewo 30

tel. 86 47 64 794

Krysiewicz Eugeniusz, Waniewo 40

tel. 86 47 64 805

Makowska Maria, Waniewo 53

tel. 86 47 64 819

Kociakowska Regina, Waniewo 5

tel. 86 47 64 775

Janecko Irena, Waniewo 15

tel. 86 71 51 725

Zakłady gastronomiczne:

„Dworek Narwiański”, Jeńki 99

tel. 86 476 45 79

„Sala Bankietowa Marysieńka”

ul. Kolejowa 33b, tel. 86 274 19 19

Bar „Uniwersalny”, Sokoły ul. Rynek

Kościuszki 12, tel. 86 274 10 76

„Baza Turystyki Bagiennej”

Waniewo 11, tel. 86 476 47 80

Pizzeria B. Kulesza,

T. Frankowski s. c., ul. Sikorskiego 18

Bar Marian Orłowski, Rzące 10

Bar Wiesław Dziejma, Waniewo 30

CZYŻEW 18-220

Restauracja „Pantera”

ul. Duży Rynek 15a, tel. 86 275 52 01

SZEPIETOWO 18-210

Restauracja „Słowiańska”

ul. Główna, tel. 86 476 27 52

Noclegi Szepietowo Wawrzyńce PODR

98 miejsc, tel. 86 476 05 52

<http://odr.zetobi.com.pl>

Gospodarstwo Agroturystyczne

Krystyna Prorok

Szepietowo Wawrzyńce 5

Podlaski Ośrodek Doradztwa

Rolniczego w Szepietowie

Pokoje noclegowe Andrzej Jankowski

Kolejowa 6a

WYSOKIE MAZOWIECKIE 18-200

Zajazd „Dankos” Brzóska Gromki 8

tel. 86 275 03 00

„Gutland” kompleks gastronomiczno-hotelowy (30 miejsc noclegowych)

Pizza Club „Pepperoni”

ul. 1 Maja 22

Pizzeria „Osteria”, ul. Ludowa

tel. 86 275 92 22, 275 92 23

Pizzeria „Dragon”, ul. Dolna 2

tel. 86 477 15 54

Pizzeria „Pizzeria” Skrzetuscy

Rynek Piłsudskiego

tel. 86 275 26 42

Sala bankietowa „Veronica”

Plac Odrodzenia 3, tel. 86 212 06 63

Agroturystyka Agata Żebrowska

Trzeciny 2

Kwaterna agroturystyczna sezonowa

4 miejsca noclegowe

Agroturystyka Joanna Kaczyńska

Mystki Rzym 16, tel. 86 477 16 99

gsm 606 917 229

Kwaterna agroturystyczna całoroczna

2 pokoje, gsm 606 917 229

NOWE PIEKUTY 18-212

Gospodarstwo Agroturystyczne

Agata Żebrowska Trzeciny

Gospodarstwo agroturystyczne

Krzysztof Radziszewski

Skłody Przyrusy

Agroturystyka:

Eugeniusz Sokół Baza Turystyki

Bagiennej, Waniewo 11

tel. 86 476 47 80

Henryk Bryczkowski, tel. 86 274 12 50

Skłody Przyrusy 9, tel. 86 476 01 17

Wanda i Ryszard Hryc Gospodarstwo

ekoturystyczne „Niezapominajka”

Jeńki 97, tel. 86 476 46 17

gsm 886 201 145

ww.hryc.republika.pl

Powiat Wysokomazowiecki

Starostwo Powiatowe
w Wysokiem Mazowieckiem
ul. Ludowa 15 A
18-200 Wysokie Mazowieckie

tel. 86 275 24 17
faks 86 275 31 53

powiat@wysokomazowiecki.pl
www.wysokomazowiecki.pl

ISBN 978-83-61062-37-0

